เศรษฐกิจพอเพียง

นำสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

เศรษฐกิจพอเพียง... นำสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

การ์ตูนเศรษฐกิจพอเพียงฉบับประชาชน

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ร่วมกับ สมาคมการ์ตูนไทย

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ธันวาคม ๒๕๕๐

จำนวน : ๕๐,๕๐๐ เล่ม

ISBN : ๙๗๘-๙๗๔-๙๗๖๙-๗๙-๙

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
เศรษฐกิจพอเพียง... นำสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ยูเนียนอุลตร้าไวโอเร็ต จำกัด, ๒๕๕๐.

ดำเนินการผลิต : กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๑๓๐๓-๕ , ๒๔๐๗ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๒๘๔๖
www.nesdb.go.th

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์ยูเนียนอุลตร้าไวโอเร็ต จำกัด
๖๖/๑๘๐ ซอยลาดพร้าว ๘๐ (แยก ๑๑) ถ.ลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง กทม. ๑๐๓๑๐
โทร. ๐-๒๙๓๕-๕๓๓๑ โทรสาร ๐-๒๙๓๒-๗๘๗๗

คำนำ

เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นล้นพ้น ที่ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำ **"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"** ไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของสำนักงานฯ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป

ในโอกาสนี้ สำนักงานฯ ได้ร่วมกับสมาคมการ์ตูนไทย จัดทำหนังสือการ์ตูนเรื่อง **"เศรษฐกิจพอเพียง... นำสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน"** ขึ้น ด้วยความจงรักภักดี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดจนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเสนอตัวอย่างแนวทางการประยุกต์ใช้ทั้งในระดับบุคคลและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ชุมชน ธุรกิจเอกชน ฯลฯ ผ่านตัวการ์ตูน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ เห็นคุณค่าและน้อมนำไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย อันจะนำไปสู่ **"สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน"** ตามแนวทางการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธันวาคม ๒๕๕๐

สารบัญ

คำนำ	๓
บทนำ	๕
๑. บนเส้นทางต่างวิถี	๗
๒. อุ่นไอในพอเพียง	๒๕
๓. วัยใสหัวใจพอเพียง	๔๕
๔. โรงเรียนทอฝัน	๖๓
๕. ชุมชนเป็นสุข	๘๑
๖. ชีวิตที่เลือกได้	๙๙
๗. ออมทรัพย์ชุมชน	๑๑๗
๘. จังหวะก้าวที่พอเหมาะ	๑๓๓
๙. จุดเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ในใจฉัน	๑๕๑
๑๐. พอเพียงนำทางสู่มวลชน	๑๖๗
บทสรุป : ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้	๑๘๘

แม่ครับ
พ่อกลับมาแล้ว...
วันนี้
เหนื่อยไหมคะ?
นิดหน่อยจ้ะ
ลูก พ่อมีของ
มาฝากด้วยนะ
..นี่ไง...
หนังสือ...การ์ตูน??
เห็นบอกว่าอยากรู้เรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่หรือ

ถ้าลูกยังไม่เข้าใจ การ์ตูนเล่มนี้มีตัวอย่างวิถีชีวิต ทั้งระดับบุคคล
และองค์กรที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

"...คนเราเมื่อมีความสามารถที่ดีเป็นทุนรอนอยู่ ก็จะไม่มีวันอับจน ย่อมหาทางสร้างตัวสร้างฐานะให้ก้าวหน้าได้เสมอ ข้อสำคัญในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้น จะต้องถือหลักค่อยเป็นค่อยไปด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือทำด้วยความเร่งรีบ... ผลที่เกิดขึ้นจึงจะแน่นอนมีหลักเกณฑ์ เป็นประโยชน์แท้และยั่งยืน..."

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐

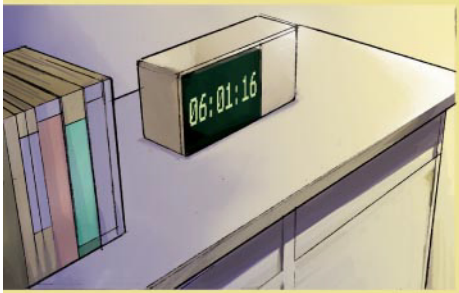

http://www.smm.co.th http://www.ctstudio.th.gs

บนเส้นทางต่างวิถี

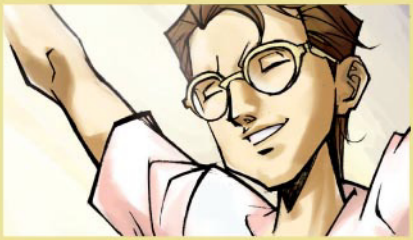
โดย ธนเดช ปริตรัตน์
และทีมงานการ์ตูนไทยสตูดิโอ

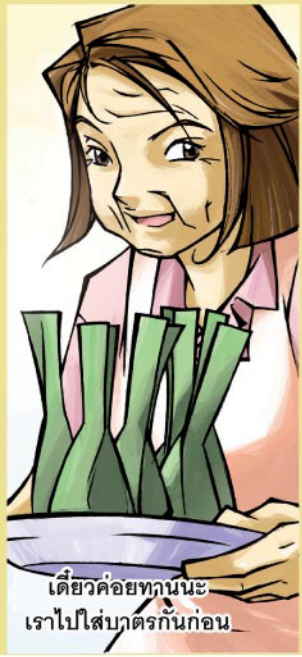

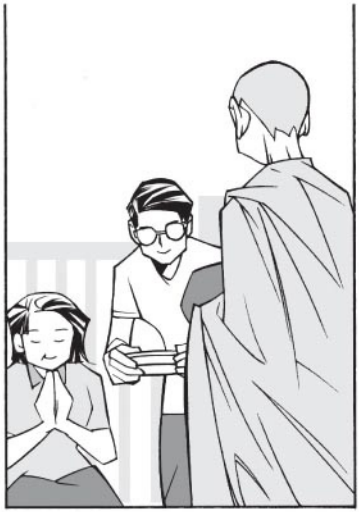

ขนมน่าทาน
จังเลยครับ

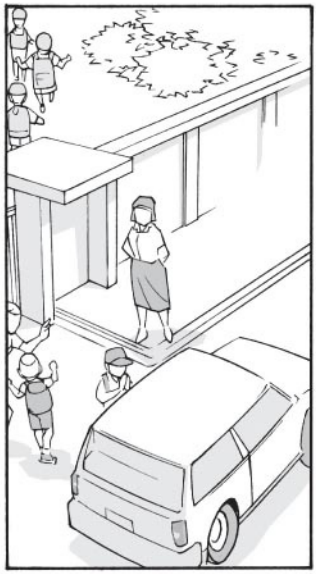

ผมไปทำงานนะครับแม่

จะไปโรงเรียนหรือครับ ไปทางเดียวกันให้ผมไปส่งนะ

ขอบคุณค่ะ

บริษัท มั่นคง จำกัด

อรุณสวัสดิ์ครับ

ผมมีขนม
มาฝากครับ

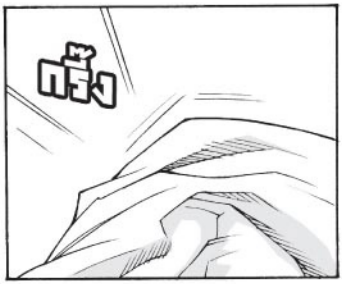

ผมขอตัวไปทำงาน
ก่อนนะครับ

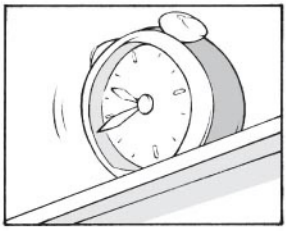

ตอนสายของวันเดียวกัน

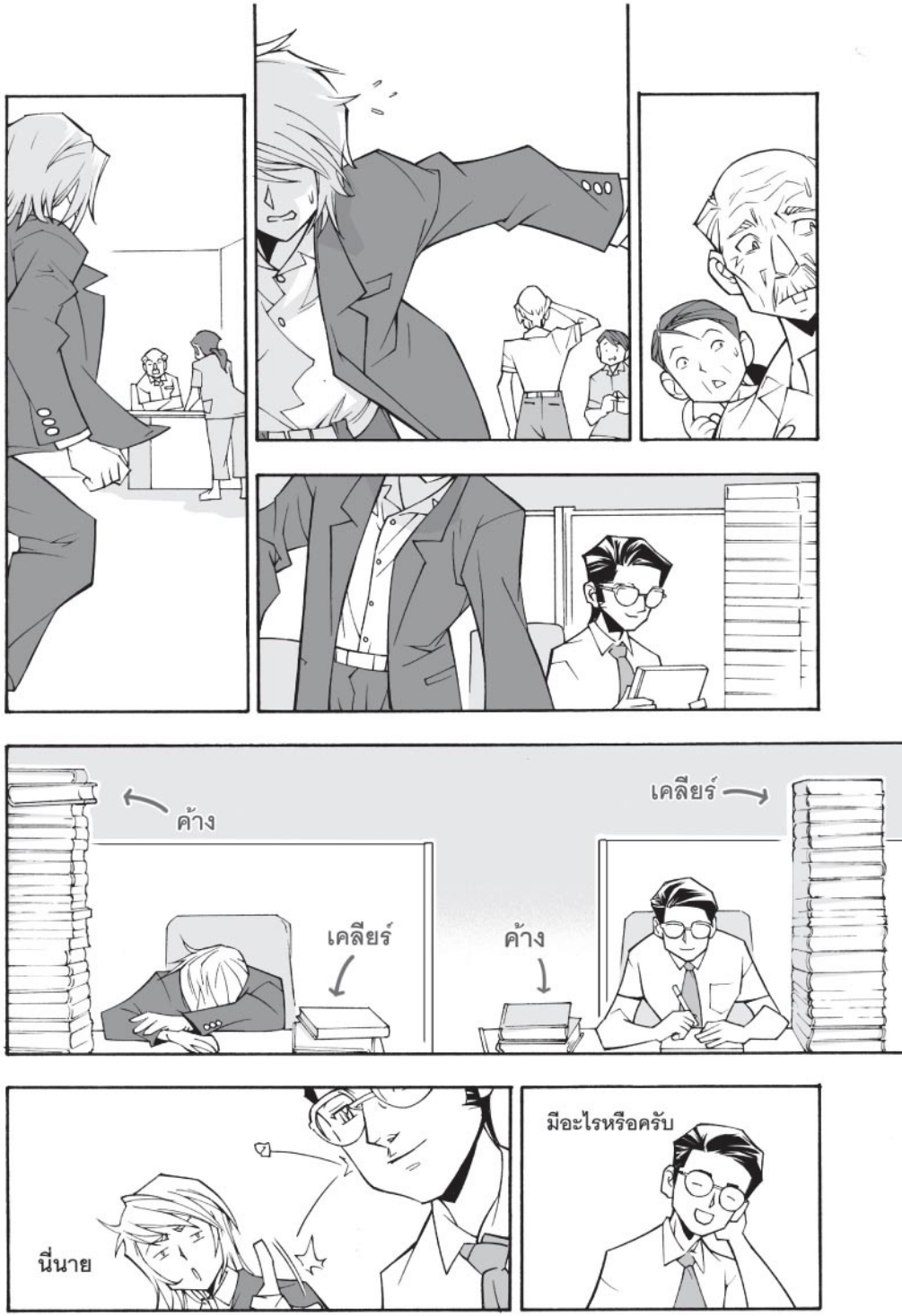

กริ๊ง

ว้าว

เอาเสื้อมาส่งครับ
ซัก-รีด
ซัก-รีด
ใบแจ้งยอดหนี้
ใบแจ้งยอดหนี้
บรื๋น

ค้าง
เคลียร์
เคลียร์
ค้าง
นี่นาย
มีอะไรหรือครับ

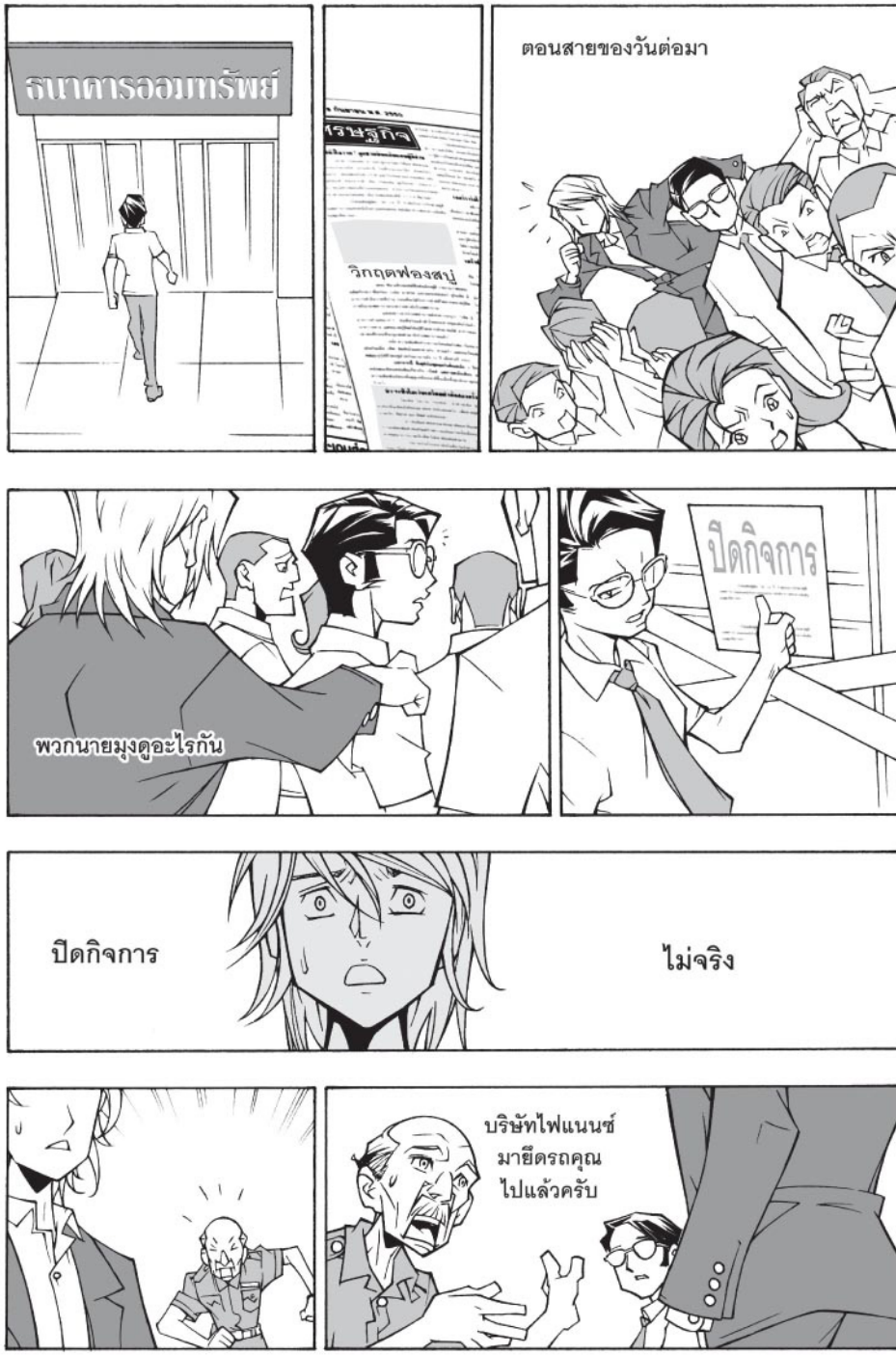

เลิกงานแล้ว
กลับบ้านดีกว่า
เรากำลังจะไปสังสรรค์กัน
เลยอยากจะชวนนายไปด้วย

ไม่ไปจริงๆ เหรอ
ขอบคุณครับ
พวกคุณไปสนุกกันเถอะ
บัญชีรายรับ-รายจ่าย

เฮฮา
เช้าวันต่อมา

บริษัท มั่นคง จำกัด

งานที่ค้าง
PARTY
๙ ๓๐ ๓๑
ชอยทลายทรัพย์

ธนาคารออมทรัพย์
วิกฤตฟองสบู่
ตอนสายของวันต่อมา
พวกนายมุงดูอะไรกัน
ปิดกิจการ
ปิดกิจการ
ไม่จริง
บริษัทไฟแนนซ์
มายึดรถคุณ
ไปแล้วครับ

ยึด
นั่นพวกคุณกำลังทำอะไร
ยึด
ค่าผ่อนรถ
จดหมายแจ้งเตือน
เกิดอะไรขึ้นหรือลูก

ไม่เป็นไรนะ งานน่ะหาใหม่ได้
ขอเพียงลูกอย่าท้อ
แม่ทำขนมที่ลูกชอบ
เอาไว้ให้แน่ะ
ขนมที่แม่ทำไว้ให้เรา
สิ่งนี้แหละที่เราสามารถทำได้
คนพวกนี้มาต่อแถว
รอซื้ออะไรกัน

สวัสดีครับ เป็นอย่างไรบ้าง
หายไปนานเลย
ผมได้แรงบันดาลใจ
จากหนังสือเล่มหนึ่ง

เศรษฐกิจพอเพียง
คืออะไร?
ที่ทำให้ผมไม่ท้อ
และยืนหยัดได้ก็
เพราะผมยึดหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง

นี่คือวิถีทางที่บิดาแห่งปวงชนชาวไทย
มอบให้คนไทยทุกคนไว้
เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
"วิถีแห่งความพอเพียง"

"...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์..."

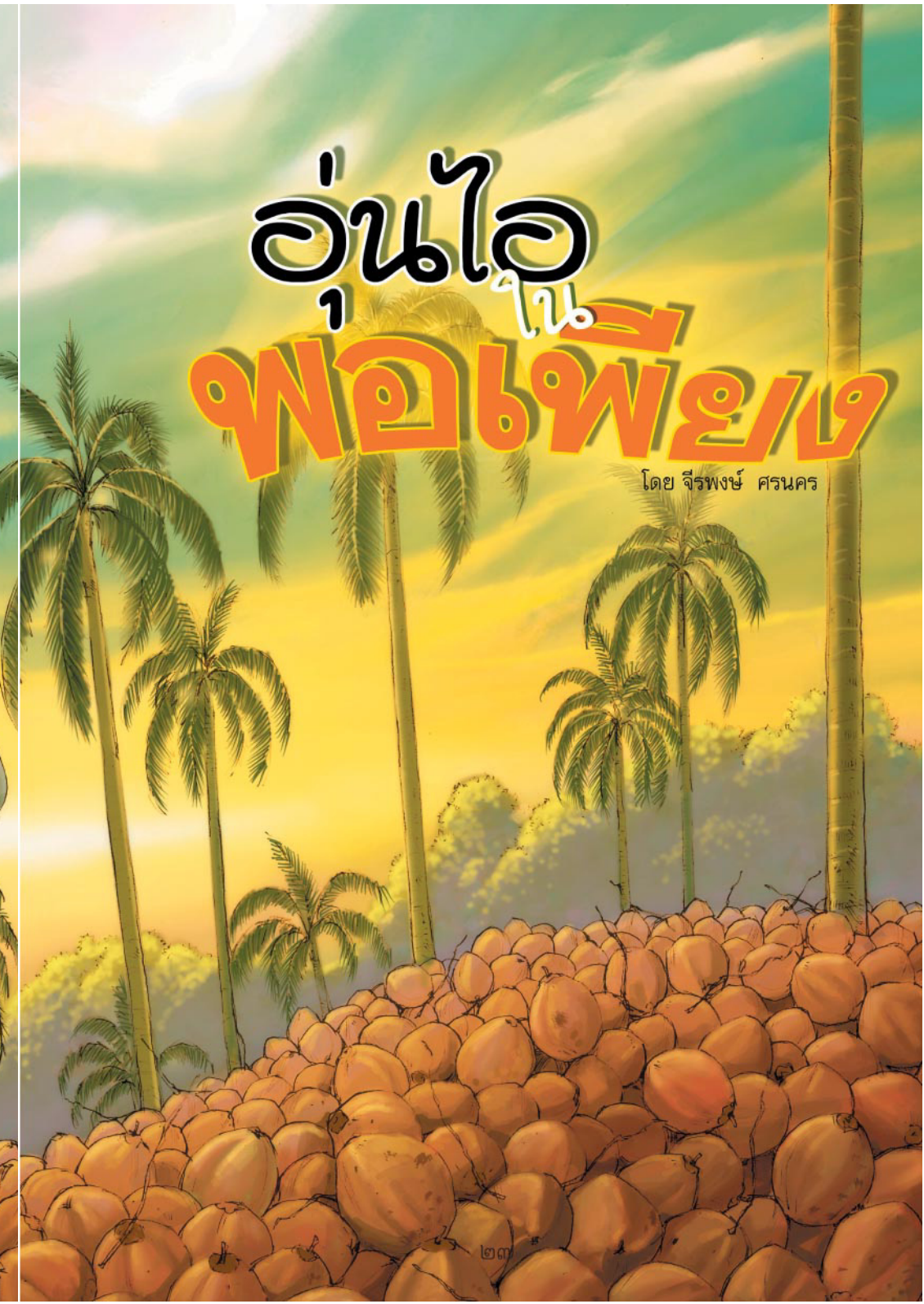
พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗

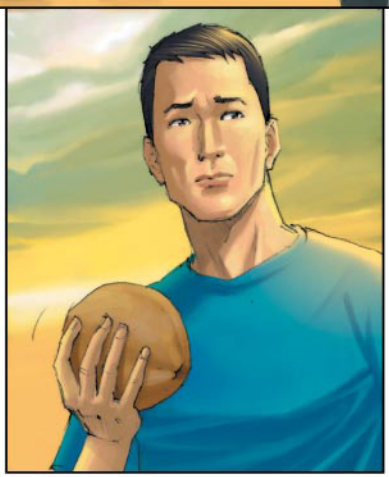

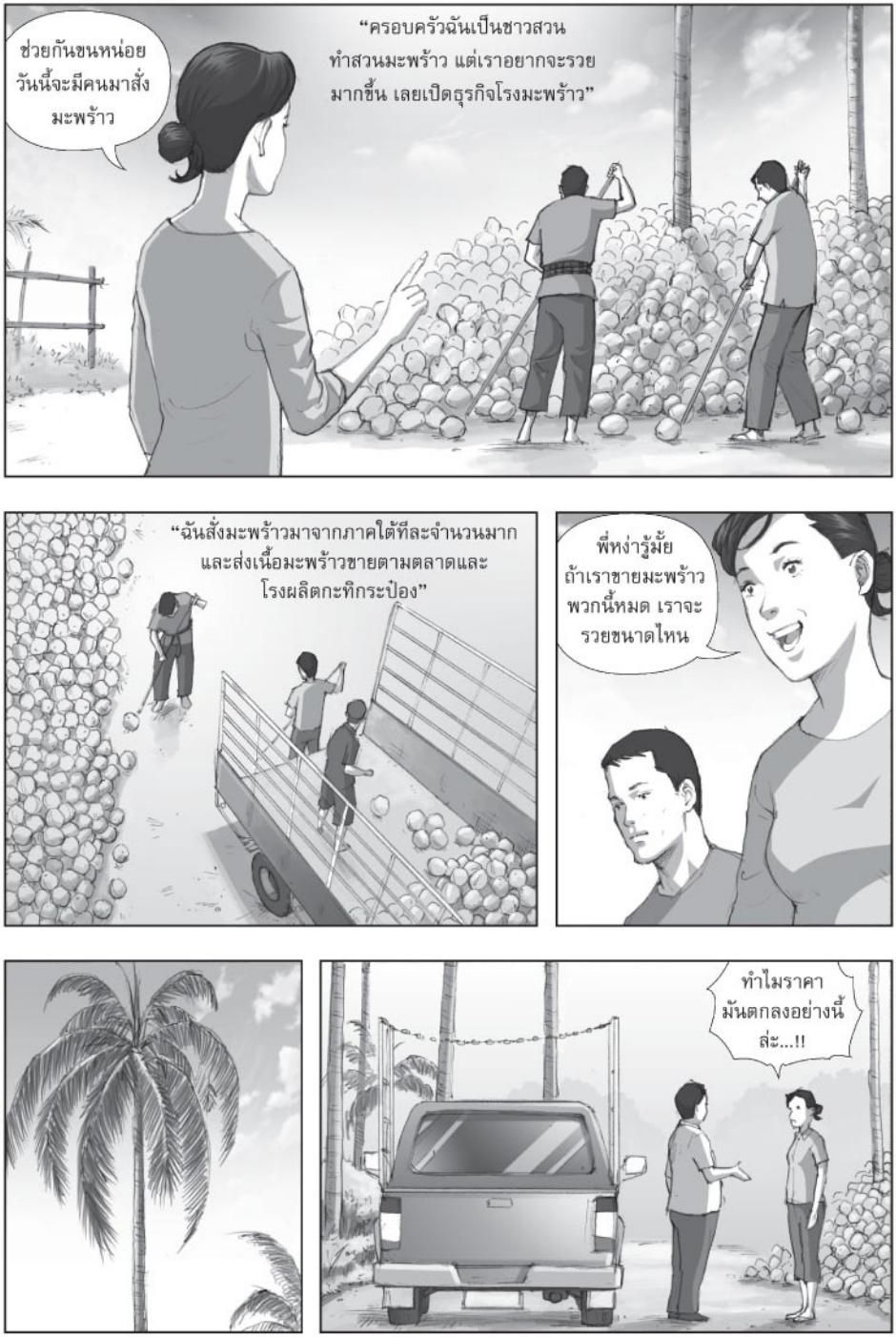

อ่านไอ
ใน
พอเพียง
โดย จีรพงษ์ ศรนคร

จริงเหรอเจ๊
ถ้าฉันสั่งมะพร้าวเพิ่ม
เจ๊จะลดราคาให้ฉัน
อีกเหรอ
ดีจังเลย
เท่ากับว่าฉันได้
ของแถมเป็นคันรถ
เลยนะ

ตอนแรกพี่หง่าบอกให้เลิก
ขายแต่มะพร้าวในสวนอย่างเดียว
ก็พอ แต่ใจฉันอยากลองอีกสักตั้ง
ขอบใจเจ๊มากเลยนะ

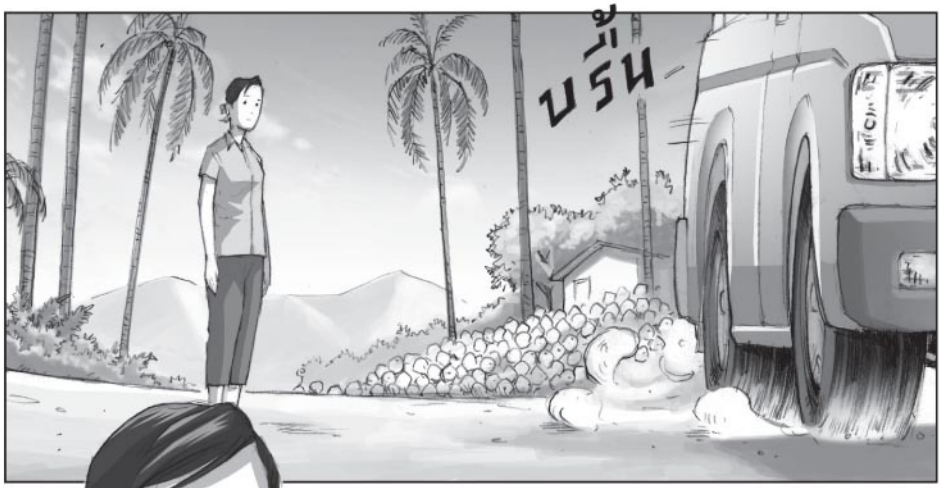

นี่น้อย พักหลังนี่เจ๊แกส่งมะพร้าวมาให้เราลูกเล็กบ้างใหญ่บ้างปนกันมานะ
เหรอ... เดี๋ยวยังไงน้อยคุยกับเจ๊ให้แล้วกัน
น้อย พี่รู้สึกว่าตอนนี้เราเริ่มชักเนื้อแล้วนะกับธุรกิจ โรงมะพร้าวนี่
พี่หง่า...! เลิกกลัวได้แล้วนะ
ทำธุรกิจเขาไม่ใช้ความรู้สึกกันไม่งั้นน้อยก็ต้องรู้สึกได้สิว่าเรากำลังจะรวย!!
เอางี้แล้วกันถ้าน้อยอยากทำต่อก็ทำ สู้ก็สู้นะ
มันก็ต้องสู้อยู่แล้ว...! เงินสี่แสนที่เรามีก็ลงหมดแล้ว ถึงทำมา ๔-๕ ปีกำไรมันไม่ได้ เงินมันก็ยังไม่หายไปไหน!!
ทำไมต้องวุ่นวายกันด้วยชอบทำให้เสียกำลังใจพี่หง่านี่

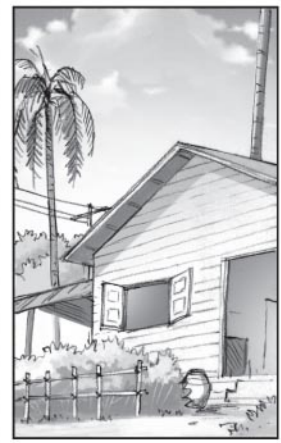

ช่วยกันขนหน่อย วันนี้จะมีคนมาสั่งมะพร้าว
“ครอบครัวฉันเป็นชาวสวนทำสวนมะพร้าว แต่เราอยากจะรวยมากขึ้น เลยเปิดธุรกิจโรงมะพร้าว”
“ฉันสั่งมะพร้าวมาจากภาคใต้ทีละจำนวนมาก และส่งเนื้อมะพร้าวขายตามตลาดและโรงผลิตกะทิกระป๋อง”
พี่หง่ารู้มั้ย ถ้าเราขายมะพร้าวพวกนี้หมด เราจะรวยขนาดไหน
ทำไมราคามันตกลงอย่างนี้ล่ะ...!!

เป็นไปไม่ได้คุณน้อย ยืนยัน
จะขายลูกละ ๕ บาท ไม่ได้แล้ว
ฉันขอ
ไม่ได้เหรอ

จริง
เหรอ
เนี่ย
!
เวลานี้ท้องตลาด
มะพร้าวเหลือลูกละ
๓ บาท ต่อไปอาจเหลือ
ลูกละ ๑ บาท
ด้วยซ้ำ

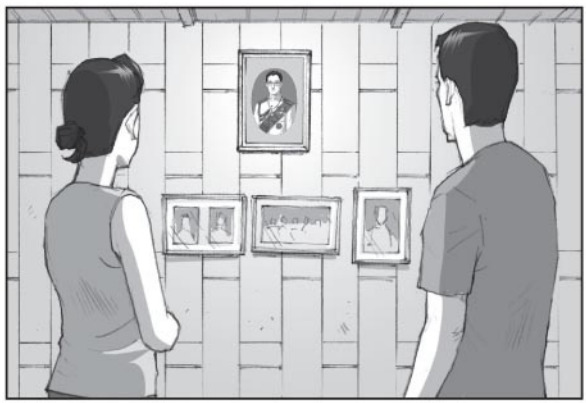

บรื้น

“ฉันไม่ทันรู้ว่ามะพร้าว
ที่สต็อกไว้ ขายออกไม่ทัน
ในขณะที่ราคาตลาดตกลงต่ำ
ยิ่งกว่าต้นทุน เพราะฉันสั่งมะพร้าว
มากเกินไป เงินทองก็ร่อยหรอ
ลงไปทุกที จนเวลาผ่านไป
เกือบ ๒ ปี”

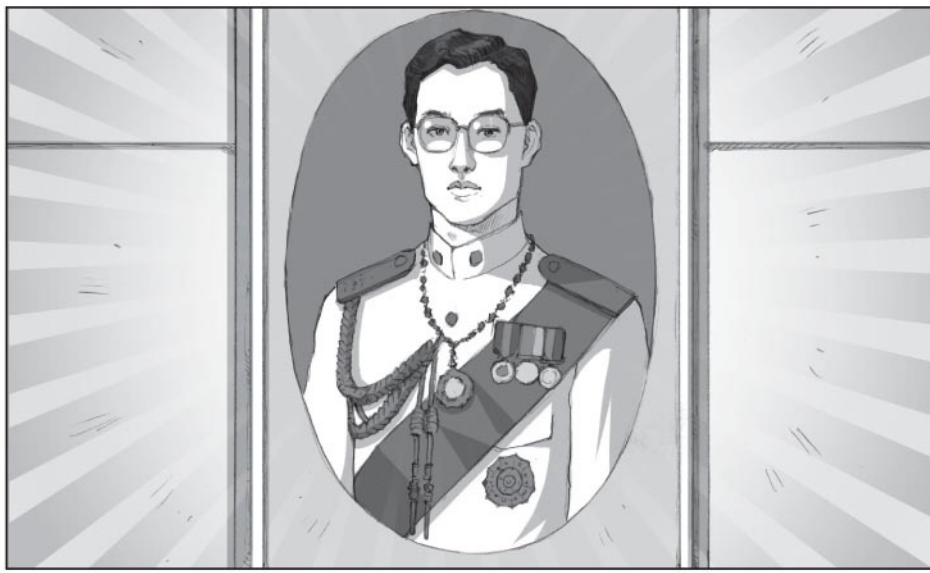

นี่น้อย ฟังพี่บ้างได้มั้ย มันเป็นไปไม่ได้
ตุบ
ตุบ
ตุบ
จะให้พี่เอาสวนที่เป็นมรดกของพ่อแม่พี่มาขาย !!
แล้วทำโรงมะพร้าวต่อน่ะ !!
ก็แล้วพี่จะให้ฉันทำยังไง ในเมื่อเงินทั้งบ้านมันเหลือไม่ถึง ๔๐๐ แล้ว
มันก็ต้องอยู่กันให้ได้ เราหาทางไปกู้เงินเขาก่อน เรากู้มาใช้ชีวิต กู้มากินมาใช้ มาส่งค่าเทอมลูกก่อน แล้วค่อยหาวิธีแก้ไขกันต่อไป...
ฉันไม่น่าโลภสั่งมะพร้าวมาเยอะเลย พอราคาตก ขายไม่ทันก็หมดตัว
เอาเถอะ ยังไงมันก็ผ่านไปแล้วนะ
นี่น้อย คิดแบบพี่มั้ย

ฉันให้ยืมได้แค่นี้นะ
คุณน้อยถือว่าช่วยๆ กัน
ขอบคุณเจ๊มากนะ

“ชีวิตของเราลำบากมากในปีนั้น ฉันต้องบากหน้าไปขอกู้เงินตามที่ต่างๆ”
แล้วฉันจะรีบเอาเงินมาใช้คืนนะ
เอาไว้มีแล้วค่อยมาคืนฉันก็ได้คุณน้อย

“ฉันได้แต่คิดว่า
ทำไมฉันทำธุรกิจโรงมะพร้าว
ไม่สำเร็จ ฉันไม่เคยรู้สาเหตุเลยว่า
ทำไมฉันจะต้องมาลำบากขนาดนี้
และเมื่อนึกย้อนกลับไป”
“หากฉันพบแนวปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงก่อนหน้านี้
ชีวิตฉันคงไม่สิ้นเนื้อประดาตัวขนาดนี้
จนกระทั่งมาเริ่มเข้าใจ เมื่อคืน
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐”

มาแล้ว พี่หง่ามาช่วยกันดูเร็ว
พี่ช่วยอีกแรงนะ
ดีเลยพี่หง่า เพื่อฉันจดไม่ทัน
...การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ
สำคัญที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน.
แบบพอมีพอกินนั้นก็หมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีเพียงพอกับตัวเอง. ...

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงมีพระราชดำรัสทุกปี
ทรงมีแนวทาง
ให้เราดำเนิน
ชีวิตอยู่เสมอ

มีเรื่องอุ้มชูตัวเอง
เรื่องพอมีพอกิน
ท่านทรงตรัสเสมอ
เลยละ

แต่สุดท้าย
เราอุ้มชูตัวเอง
ยังไม่ได้เลย
เรานะ
อยากเป็นเสือ
เราคิดว่ารวยมากๆ
เราจะยิ่งใหญ่

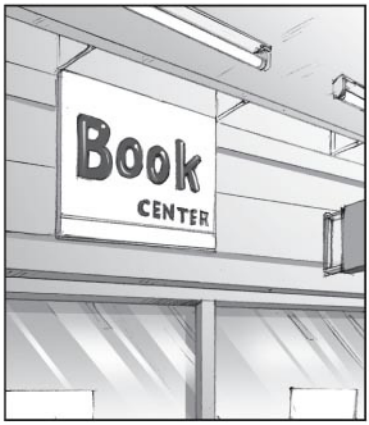

เราต้องทำอะไร
ผิดขั้นตอนไปแน่ๆ
หรือว่า
จะเป็นเรื่องเกษตร
ทฤษฎีใหม่
เนี่ย! ดูสิ
จดกันตั้ง ๒ คน
ยังไม่ทันเลย
พี่หง่าช่วยฉัน
นึกหน่อยสิ
เถอะน่า
พรุ่งนี้เราไปซื้อ
หนังสือพิมพ์
อ่านเพิ่ม

“เช้าวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ นี้ไม่เหมือนทุกเช้า เป็นเช้าที่มีพลังความหวังสำหรับฉัน”

“เท่าที่ฉันเข้าใจ
ไม่รู้ว่าถูกหรือผิด
เราทำสวนแบบใหม่
ปลูกอะไรก็ตามที่เรากินได้
ขายได้ คำนวณระยะเวลา
เก็บกินเก็บขายให้มัน
ต่อเนื่องกัน”

“ลดการสั่งมะพร้าวลงเหลือแค่ทีละคันรถ”
เที่ยวนี้
สั่งของแค่นี้ก่อน
ถ้าขายหมดแล้ว
จะสั่งเพิ่มนะ

ฉันสบายใจ
ขึ้นเยอะเลย
พี่หง่า
พี่เห็นน้อยมีความสุข
พี่ก็ดีใจด้วยนะ
เราค่อยทยอย
ใช้หนี้ที่ยืมเขามา
ต่อไปชีวิตเรา
ก็จะกลับมา
เหมือนเดิม

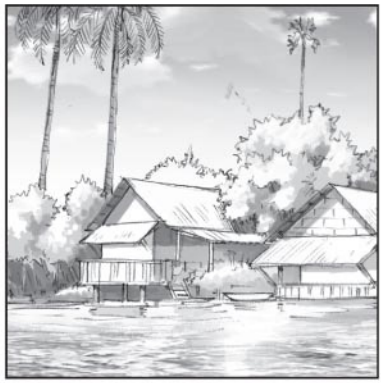

Book
CENTER

ทำไมไม่มี
หนังสือที่พูดถึง
เรื่องความ
พอเพียง
บ้างนะ

“ระหว่างนั้น
ฉันก็พยายามหาความรู้
และฝากบอกทุกคนว่า
ถ้ามีใครพูดถึงเรื่อง
พระราชดำรัสของ
พระเจ้าอยู่หัวขอให้
บอกเราด้วย”

“ฉันเข้ากรุงเทพฯ บ่อยครั้ง ไปตาม
ร้านหนังสือ เพื่อหาหนังสือที่พูดถึง
ความพอเพียง”

อย่าท้อเลยนะน้อย อย่างน้อยเราก็ได้สมุดบัญชีมานะ
ก็เราต้องทำบัญชีเพื่อรู้รายรับรายจ่าย แล้วเราก็จะได้ใช้หนี้เขาให้หมด

ยังไงเราก็อยู่กันมาได้ตั้ง ๔ ปี โดยไม่ต้องขายที่ขายสวนนะ
ก็จริงนะพี่หง่า ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาปีนั้น

สวัสดีคุณน้อย
อ้าว ผู้ใหญ่มายังไงเนี่ย

พอดีจะมาบอกข่าวว่าจะมีการอบรมสัมมนาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
ผมว่าจะให้คุณน้อยไปแทนผม ถือว่าเป็นตัวแทนของตำบลเรา คุณน้อยสนใจไหม

จะให้ฉันไปแทน
ผู้ใหญ่เหรอ...
ด้วยความยินดี
เลยละ
เรารอ
เวลานี้มา
๔ ปีแล้ว

สวัสดี
ผู้เข้ารับ
การอบรม
ทุกท่าน
ครับ

ขอให้เข้าผู้รับ
การอบรมลองดู
ที่กระดานนะครับ

เป้าหมาย
แนวทางเศรษฐกิจ
พอเพียงนั้น
มีอะไรบ้าง
เรามาดูกัน

“ฉันตั้งใจจดให้ได้ทุกๆ ถ้อยคำ
ที่บรรยาย แล้วฉันก็เริ่มเข้าใจว่าทุกอย่าง
ที่ฉันขาดคือ คำว่าเศรษฐกิจพอเพียง
ฉันขาดความพอเพียง”

“ฉันขาดความพอประมาณ
เป็นชาวสวนมะพร้าวก็พออยู่พอกินดีอยู่แล้ว
ก็มาทำโรงมะพร้าวทั้งที่ตัวเองไม่ถนัด
ฉันไม่ประมาณตน”

“ฉันขาดเหตุผล
ฉันเชื่อคนง่าย ฉันไปตาม
กระแส เขานิยมทำโรงมะพร้าว
ฉันก็ทำบ้างไม่คิดหาเหตุผลว่า
อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ
และอะไรที่เหมาะสม
กับตัวเอง”

“ฉันขาดภูมิคุ้มกัน
ฉันใช้เงินสี่แสนที่มี ลงทุนจนหมด
ถ้าเก็บเงินก้อนนี้ไว้บ้าง ก็ยังมีเหลือ
เพื่อกันความเสี่ยงให้กับครอบครัว
ทุกอย่างก็คงจะดีกว่านี้”

“ฉันขาดความรู้
ฉันทำธุรกิจโรงมะพร้าวทั้งที่ไม่รู้จัก
ธุรกิจนี้ดีพอ สั่งมะพร้าวทีละมากๆ
มากกว่าความต้องการของคนซื้อ ไม่เคยนับ
มะพร้าว ไม่รู้ว่าเขาต้องทำบัญชี ถามแต่ว่า
ได้กำไรกันเท่าไหร่แต่ไม่เคยถามเขา
ว่าขาดทุนเท่าไหร่”

“ฉันขาดคุณธรรม
เพราะนึกถึงแต่ตัวเอง จนถึง
ขนาดจะเอาที่ดินมรดกตกทอด
ของสามีไปขายเพื่อทำธุรกิจ
ฉันโลภและขาดสติ”

หลักปฏิบัติ ๓ ข้อ
๑.มีความพ
ในตัวเอง
๒. มีเหตุมีผ
ต้องจดใส่แผ่นกระดาษ
เขียนตัวโตๆ จะได้จำได้
เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
ดีเลยน้อย
จะได้เอาไว้ไป
แนะนำคนอื่น
ด้วย
แตร็ด
แตร็ด
คุณน้อย
มาพอดีเลย
พวกเรากำลัง
รออยู่
คุณน้อย
ช่วยพูดเรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียง
ให้ชาวบ้านฟัง
ด้วยนะ
ให้ดูตามในแผ่นกระดาษ
นี้ด้วยจะเข้าใจง่ายขึ้นนะ
พับ
แนวทางการใช้เศรษกิจพอเพียง
ในการดำเนินชีวิตนั้นมี
หลักปฏิบัติง่ายๆ
พับ

ฉันก็ได้พบกับ
สังคมและชุมชน
พอเพียง

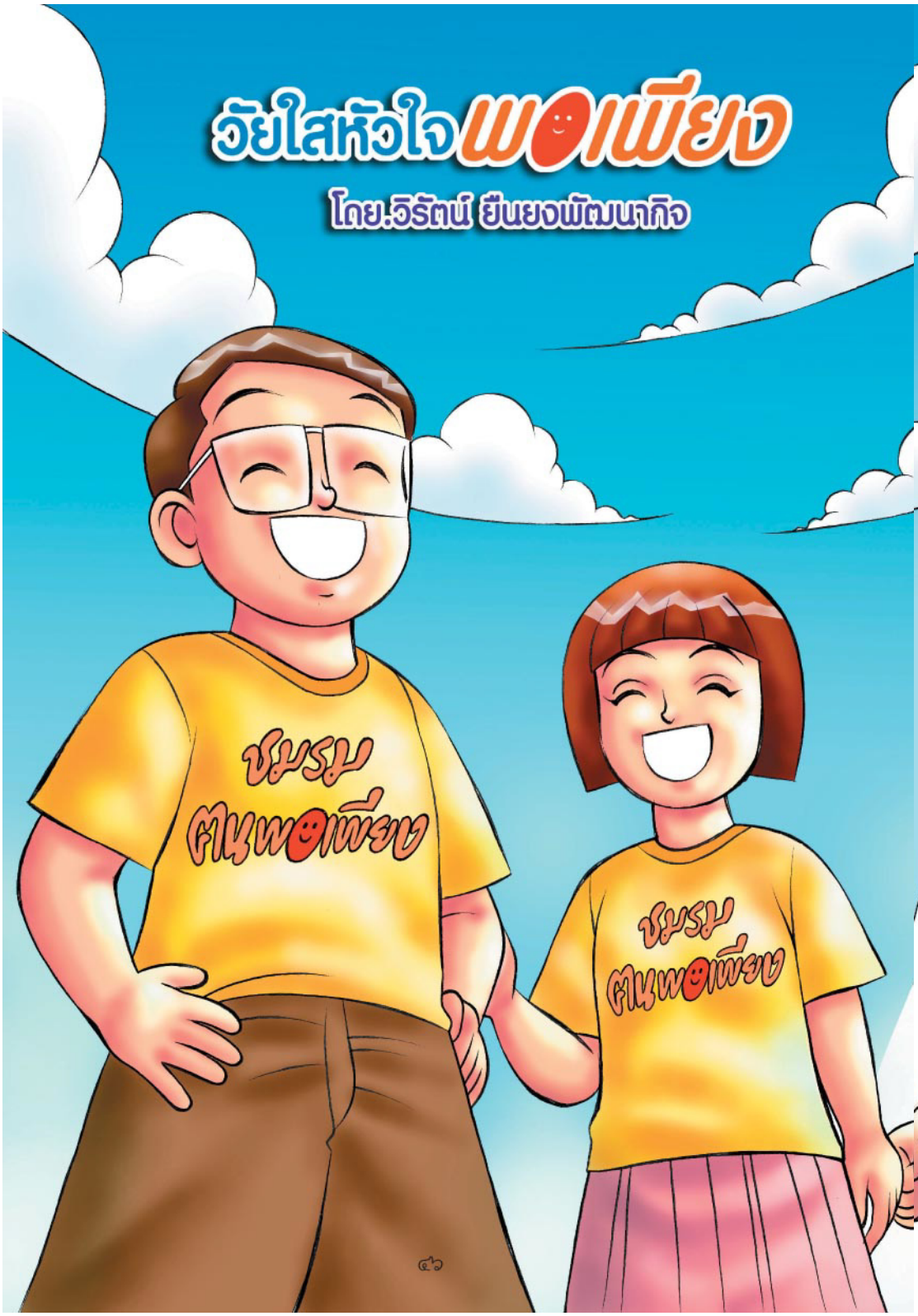
"...เศรษฐกิจแบบพอเพียงนี้ ขอย้ำว่าเป็นการทั้งเศรษฐกิจ หรือความประพฤติ ที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผลโดยมีเหตุและผล คือเกิดผลมันมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดให้ดีให้ผลที่ออกมาคือสิ่งที่ติดตามเหตุ การกระทำก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่ามีประโยชน์ ดีแปลว่าทำให้มีความสุข..."

พระราชดำรัส
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๔๓

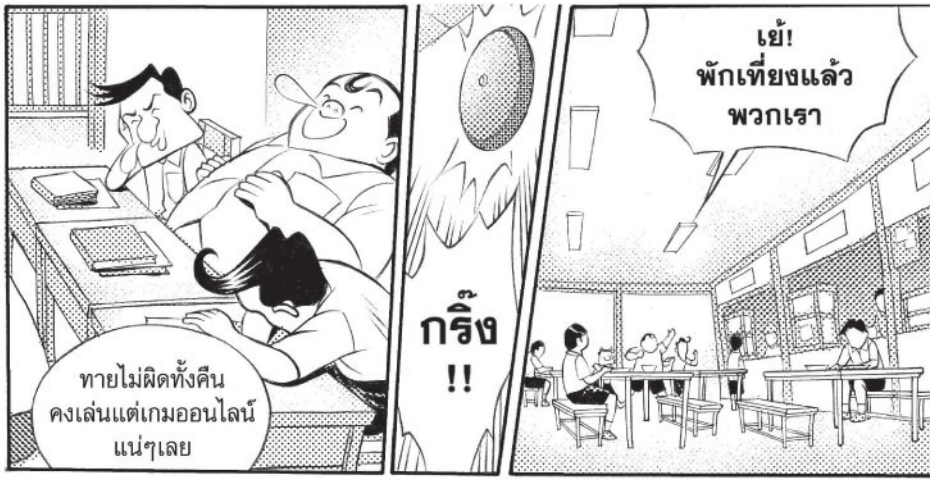
วัยใสหัวใจพอเพียง

โดย.วิรัตน์ ยืนยงพัฒนากิจ

ขยันประหยัด
พอเพียง

โรงเรียนกรุงเทพวิทยาคม
ม.๕/๑
วันนี้เราจะมาเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกันนะจ๊ะ
ใครพอจะรู้จักความหมายของปรัชญานี้บ้างเอ่ย?
ทราบครับ! เก็บเงินไว้ไม่ยอมใช้จ่ายครับ
กินให้น้อยไม่เที่ยวเลยค่ะ
ไม่ใช่จ๊ะ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ที่สำคัญต้องมีคุณธรรมและความรู้ด้วยนะ
ครอก~
ครอก~
ครอก~
แล้วพวกเราจะนำมาใช้ได้ยังไงครับ?
อย่างการศึกษาเล่าเรียนแบบพอเพียง เราก็ต้องรู้จักวางแผนการเรียนอย่างพอประมาณกับศักยภาพของตัวเอง หรือการใช้จ่ายเงินแบบพอเพียง เราก็ต้องรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้ดีให้พอเหมาะกับอัตภาพของตัวเองเป็นต้นจ๊ะ
แต่สงสัยพวกนี้คงจะนอนไม่พอเพียงแฮะ
เห็นเป็นแบบนี้ทุกวันเลย

ทายไม่ผิดทั้งคืน
คงเล่นแต่เกมออนไลน์
แน่ๆเลย
กริ๊ง
!!
เย้!
พักเที่ยงแล้ว
พวกเรา

ป้าผมขอข้าวผัดอเมริกัน
หมูย่างเกาหลี
จ้ะๆ
แต่ว่าจะกินกันหมด
เหรอ?
ฟ้าวๆ

โอ้โห!!
กินเลยพวก
มื้อนี้ฉันเลี้ยงเอง
ง่ำ
ง่ำ

งำๆๆ
งำๆๆ
โอ้~
อิ่ม..!!
.....
ม.๕/๑

แจ๋วจริงๆ มือถือโนเกี๊ยะรุ่นใหม่ล่าสุด ถ่ายรูป โหลดคลิป ครบครัน
แบบนี้ต้องขอให้แม่ฉันซื้อให้บ้างแล้ว
มีระบบฟังเพลงอัดเสียงด้วยนะ
ท่าทางจะแพงน่าดูนะเนี่ย
และที่เจ๋งมากที่สุด ยังรับรายการราคาต่อรองฟุตบอลได้ด้วยเด็ดไหม?
เฮ่อ..
เลิกเรียนชะทีเวลาส่วนตัวมาถึงชะที!!
พวกเราไปเล่นฟุตบอลกันต่อดีกว่า
ได้เลยลูกพี่ !!
อ๊ะ.. เจ้าหนึ่งนี่

เฮ้! หนึ่ง เล่นบอลด้วยกันไหม เอาแต่เรียนอย่างเดียว เดี๋ยวเครียดกัน พอดี
แจ๊ค..
อืม..ก็ได้!
ฟิ้ว
แฮกๆ
ปุ๊บ
ปุ๊บ!!
ตุ๊บ
เปรี้ยง
เย้~!!

อ๊ะ!
ขอโทษทีนะเพื่อน เย็นมากแล้ว เราขอกลับก่อนนะ
อะไรกัน! ยังเล่นสนุกๆอยู่เลย จะรีบกลับทำไมไว้ดึกหน่อยก็ได้
ใช่ๆ
ไม่ได้หรอก..มันเย็นมากแล้ว เราต้องกลับไปทำการบ้าน พวกนายก็เหมือนกัน
ต้องแบ่งเวลาให้ถูกนะ หน้าที่หลักของเราก็คือ เรียนหนังสือ แล้วพรุ่งนี้ค่อยเจอกัน
พูดกับมันทีไร ก็พูดแต่เรื่องเรียนทุกที ฟังแล้วปวดหัว
ใช่ๆ
แย่แล้วๆ การบ้านบันทึกความดี ยังไม่ได้ทำเลย!!

ครั้งก่อน
หนึ่ง! แก้ว! ขอยืมการบ้านของพวกเธอมาลอกหน่อยสิ
แจ๊ค!
การบ้านเธอก็ต้องทำเองสิ เที่ยวยืมคนอื่นลอกได้ยังไง!
โธ่..เมื่อคืนลุ้นผลบอลจนดึก มัวคุยโทรศัพท์กับน้องเบิ้ล น้องมิ้ง น้องแจง อีกตั้งหลายชั่วโมง
ใช่ๆ
ไม่ช่วยแล้ว ไม่รู้จักแบ่งเวลาเองนี่
ใจร้าย .....
ใจร้าย!
ใจดำ!
โป้ง! ไม่ง้อก็ได้
เอาล่ะทุกคน ขอการบ้านบันทึกความดี
เกี่ยวกับการใช้ปรัชญาพอเพียงกับชีวิตประจำวันของพวกเรา
งั้นเริ่มที่แจ๊คก่อนเลย เอ้า! ออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน่อยซิ
ชวยแล้วเรา

บันทึกของผมไม่มีอะไรมากหรอกครับ
อย่างวันก่อน..ผมก็พยายามค้นหาสูตร
เพื่อจะพิชิตเกมออนไลน์ใหม่ๆให้ได้
เมื่อคืน
ก็พยายามคุยกับสาวๆ
ให้ครบทุกคนไม่ลำเอียง
การทานอาหาร
ก็จะเลือกที่อร่อยไม่เกี่ยงราคา
เพราะพ่อรวย
แจ๊ค..!!
เอาล่ะพอได้แล้ว
ไปยืนตรงนั้น
!!
ครับ
เอ้าหนึ่ง
มาพูดบันทึก
ให้ทุกคนฟังซิ

เมื่อต้นสัปดาห์ พ่อได้ให้เงินไว้ ผมจึงได้แบ่งไว้ ๑ ส่วน เพื่อออม ส่วนที่เหลือก็จะวางแผนการใช้ในแต่ละวัน กลับถึงบ้านผมจะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ช่วยสอนการบ้านให้น้อง ฯลฯ
วานซืนผมนั่งรถเมล์เจอคนแก่ ผมก็ลุกให้เขานั่ง เขายิ้มขอบคุณผม และยังให้พรผมด้วย ทำให้ผมมีความสุขมากครับ
เฮ่อ..พักเที่ยงซะที ยืนขาเดียวจนเมื่อยไปหมดแล้ว
ป้าอาหารชุดใหญ่เหมือนเดิม เพิ่มสองเท่ากินแก้เครียด
ได้เลย!
ได้แล้ว ๓๐๐ บาท จ้า
นี่แหละความสุขของฉัน
ศับ
ศับ
อืม..
เอ๊ะ!?

ลืมไป! เมื่อคืนเล่นพนันบอลแพ้เลียหมดตัวเลยนี่นา!!
เงินน่ะมีไหม?
เจ้าเอ! ยืมเงินหน่อยสิ!!
ไม่มีหรอก
เจ้าบีล่ะ มีเงินให้ยืมก่อนไหม?
ไม่มีอ่ะ
นี่ครับเงิน
ขอบใจจ้า
หนึ่ง!!
ขอบใจนะที่ช่วยจ่ายแทนให้ แล้วพรุ่งนี้ฉันจะเอาเงินมาคืนให้นะ
อืม..

ไม่เหมือนเจ้าสองคนนี่
ช่วยอะไรไม่ได้เลย!!
หมับ
หมับ
เอ..แล้วนายเอาเงิน
จากไหนมาจ่ายให้เนี่ย
มันไม่ใช่น้อยๆเลยนะ
ก็เงินเก็บของหนึ่งเขา
นั่นแหละ!
พวกนายเห็นหนึ่งเขา
ไม่ใช้จ่ายอะไรมากๆ
แบบพวกนาย
ก็เลยคิดว่าเขาคง
ไม่มีเงินทองใช้
ล่ะสิ!?
ใช่..
การกินข้าวจานเดียว
กับกินอย่างฟุ่มเฟือยไม่ได้บ่งบอก
หรอกว่าคนไหนจนคนไหนรวย
หนึ่งเขารู้จักกินรู้จักใช้
อย่างมีเหตุผลต่างหาก
พวกนายเนี่ย
ไม่ได้ฟังครูสอนเลย
มัวแต่
หลับในห้องเรียน
ก็เลยเป็นแบบนี้

ที่จริงเราก็ชอบกิน
ชอบเที่ยวเหมือนพวกนาย
เพียงแต่เราต้องแยกแยะ
หน้าที่ให้ออก
เรียนก็เรียนให้เต็มที่
เล่นก็เล่นให้สนุก
ใช้เวลาอย่าง
มีประโยชน์
ที่สุด!!
การใช้ชีวิตพอเพียง
ผลที่เกิดจะย้อนกลับมาหาเรา
ครอบครัว โรงเรียนและสังคมที่ดี
อย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืน
อ๊ะ..!!
หนึ่ง!!
ฉันเคยสงสัยมานานแล้ว
ว่าทำไมนายถึงเรียนก็เก่ง
กีฬาก็เยี่ยม
มาถึงวันนี้
ฉันจึงเข้าใจ
แล้วล่ะ
ก็ดีสิ!!

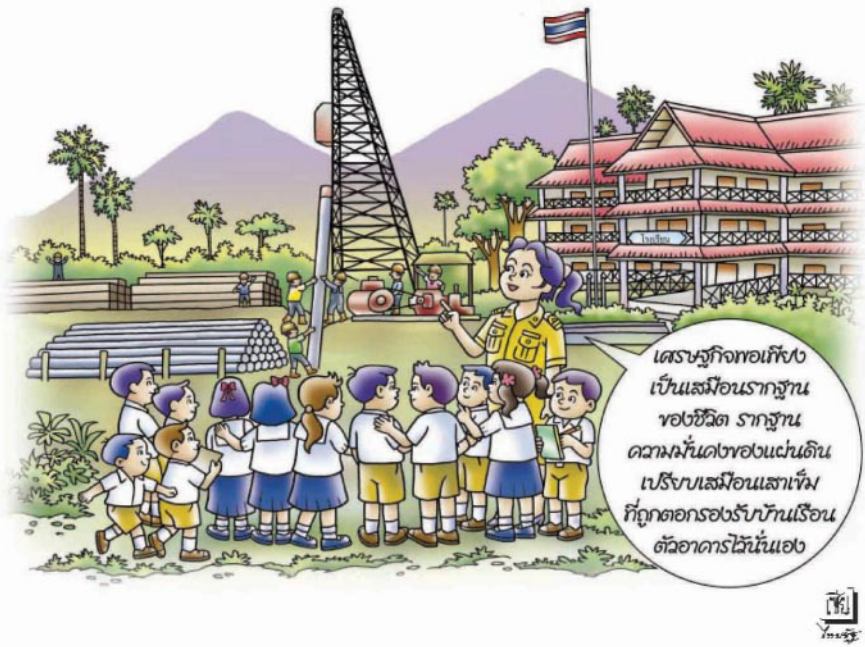

ต่อจากนี้ไป
เราสามคน
จะนำปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
จะได้เก่งแบบพวกเธอบ้าง
พวกเธอช่วยแนะนำเรา
ด้วยนะ
ได้เลย
เราจะเอาใจช่วย
เต็มที่เลย
วันสอบกลางภาค
ง่า..ทำไม่ได้

๙๕/๑๐๐
๙๐/๑๐๐
พวกเราคงใช้เวลา ความอดทน ขยัน และความตั้งใจเรียนน้อยไป
คะแนนเลยออกมาแบบไม่ค่อยเพียงพอ
๑๐/๑๐๐
๑๑/๑๐๐
๕/๑๐๐
วันนี้จะเอาอาหารชุดใหญ่เหมือนเดิมไหม?
ไม่แล้วครับป้า พวกผมขอแค่คนละจานก็อิ่มแล้วครับ จะได้ไม่อ้วนด้วย
ได้เลยจ้ะ!

นี่แน่ะๆ
อ๊ะ !!
ชมรม
คนพอเพียง
เก็บแล้วๆ
ขอโทษที
ชมรมคนพอเพียง
ของโรงเรียนเด็กดีวิทยา
จึงเกิดขึ้น ชะเอิงเอย
จบ..

"...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือน ตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป..."

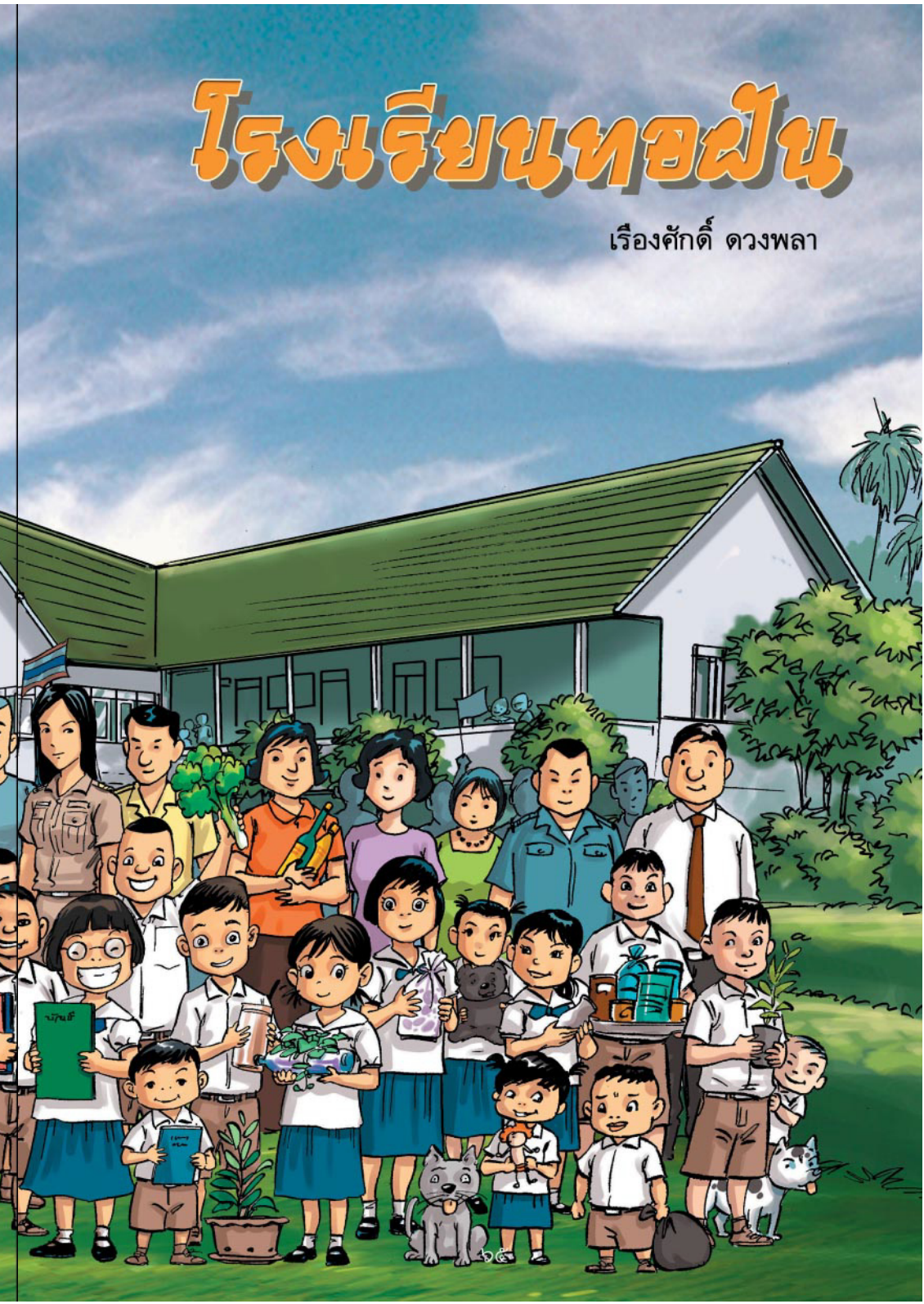
พระราชดำรัส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จากวารสารชัยพัฒนา ฉบับประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒

โรงเรียนทอฝัน

เรืองศักดิ์ ดวงพลา

ตั้งใจเรียน
นะลูก โตขึ้น
จะได้เป็นคนดี
มีความรู้
มีความรู้
แล้ว
มันดียังไง
ครับพ่อ
จะได้มีงานทำ
เลี้ยงครอบครัว
ได้

แต่ผม
ชอบเป็นชาวนา
ชอบขี่ควายเล่น
สนุกจะตายไป
เอ็งเป็นชาวนาก็ได้
แต่ต้องมีการศึกษา
ขยันและอดทน
ว้า...
น่าเบื่อ
โลกนี้มีหลายสิ่งหลายอย่างแสนน่าเบื่อ
ยาขมก็น่าเบื่อ เพราะไม่อร่อย
เหมือนขนมหวาน

ความขยันหมั่นเพียร
ก็น่าเบื่อ เพราะไม่สุขสบาย
เหมือนนอนตีพุงเล่น
แต่ยาขม
ช่วยรักษาไข้
ส่วนความขยัน
หมั่นเพียรจะทำให้
พบความสำเร็จ
สุขสบายใน
อนาคต

พ่อคิดว่า
อนาคตของผม
จะเป็นยังไง

อนาคตของใคร
ก็ของมันสิลูก

เอ็งต้อง
ปั้นแต่งมัน
เอาเอง
พ่อ

คุณครูคะ นักเรียนชายตีกันค่ะ
อ้าว ! ที่ไหน หนุงหนิง
ที่สวนเกษตรพอเพียงหลังโรงเรียน แปลงผักเละเทะหมดเลยค่ะ
ทะเลาะกันเรื่องอะไรนี่
เฮ้ย ! ครูสมประสงค์มาแยกกันเร็ว
เก่งนักใช่มั้ย
ฮี้ย !
เอาล่ะ
บอกครูมาซิทำไมต้องชกต่อยกัน

ก็ไอ้ก้องนี่สิ ครับครู มันเหยียบแปลงผักของผมชะเละเลย
ก็กูบอกแล้วไง ไม่ได้ตั้งใจ ใครจะมีตาหลังมองเห็น
ไม่เห็นแล้วทำไมเหยียบถูกวะ มึงอิจฉาที่ผักกูงามกว่าล่ะสิ
กูไม่ใช่พวกขี้อิจฉาเว้ย
อิจฉา กูรู้ มึงกลัวว่ากูจะได้คะแนนเยอะกว่า
ไอ้ดำปากเสีย มึงมาชกปากกันอีกมา
ได้เลยไอ้ขี้อิจฉา กูไม่กลัวมึงหรอกเว้ย
เดี๋ยว ๆ หยุดก่อน
นี่ต่อหน้าครูนะ ยังจะทะเลาะกันอีก
โรงเรียนเดียวกันแท้ ๆ แถมยังเรียนห้องเดียวกันเสียด้วย ไม่รู้จักรักใคร่ปรองดองกันซะเลย
อีกอย่าง เราไม่ควรขึ้นมึงกูหรือพูดคำหยาบใส่กัน ต่างฝ่ายต่างว่ากัน เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่
เล่ามาซิยังไงต่อ

ดำเขาก็ทำเป็นถอยหลังเหยียบแปลงผักของผมคืน
ก็เอ็งไม่ยอมขอโทษนี่นา เหยียบคืนจะได้เสมอกัน
แล้วเสมอกันมั้ย
เอ่อ...
และทั้งคู่
นี่ล่ะ เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่ได้ ถ้าไม่รู้จักให้อภัยไม่รู้จักเสียสละ
มีบทเรียนกันทั้งคู่แล้ว พวกเธอยังจะอยากทะเลาะกันอีกมั้ย ถ้าอยากชกกันเดี๋ยวจะจัดเวทีให้ เอาหน้าเสาธงเลย
หว่าย
งั้นก็จับมือกันขอโทษกันซะ
เราขอโทษ
เราก็ขอโทษ
เยี่ยม ลูกผู้ชายต้องมีน้ำใจนักกีฬา

แล้วผมก็ให้พวกเขา
รับผิดชอบแปลงผักร่วมกัน
ทำหน้าที่ให้เสมอกัน
อีกอาทิตย์ต่อมา
ก็เห็นหัวเราะหัวใคร่
เข้ากันได้ดีเลยครับ
ครูใหญ่
ดีมากครูสมประสงค์
ผมเห็นด้วยเลย
ที่ให้เด็กรับผิดชอบ
งานร่วมกัน

เป็นการทำโทษเด็กแบบ
ยิงทีเดียวได้นกหลายตัว
การให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน
ช่วยกัน ทำให้ความเป็นเพื่อน
แน่นแฟ้นขึ้น ได้ทั้งผักสวย ๆ
ได้ทั้งมิตรภาพ

แล้วเด็กสองคนนี้ก็เป็นหัวโจกห้อง
ชะด้วยนะครับ มีเรื่องระหองระแหง
แบ่งฝักแบ่งฝ่ายกันเสมอ พอหัวโจก
เป็นเพื่อนกันหางแถวก็ดีขึ้นเอง
ความ
สามัคคี
ก็เกิดขึ้น
ทำวิกฤต
ให้เป็นโอกาส

แล้วเรื่องร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียน
ในฐานะครูเป็นคนต้นคิดเล่าให้ฟังหน่อยซิ
ผลตอบรับดีวัน
ดีคืนครับ ชาวบ้าน
เข้ามามีส่วนร่วม
เพราะเห็นประโยชน์

ไม่เหมือนเมื่อห้าปีก่อนนะ
ร้านสหกรณ์ล้มพับไป
เพราะขาดการเอาใจใส่
อย่างจริงจัง
ทำไม
หรือคะ

เกี่ยวกับเงิน ๆ ทอง ๆ
เห็นว่าทุนหายกำไรหด
เพราะมีเรื่องทุจริต
จนครูใหญ่คนก่อนถูกย้าย

ร้านสหกรณ์จำเป็นจะต้องอาศัยความซื่อสัตย์
ต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายให้โปร่งใส
สมาชิกต้องได้รับประโยชน์จากเงินปันผล
อย่างถูกต้อง

เด็ก ๆ ได้เรียนรู้
เรื่องการค้าขาย
การใช้ประโยชน์
จากวัตถุดิบ
ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
มีพืชผัก ผลไม้
อาหารแปรรูป
บรรจุภัณฑ์
งานหัตถกรรม
นักเรียนของเรา
ได้ขายสินค้า
จากการทำสวน
เกษตรพอเพียง
คนละเล็กละน้อย
มีการฝากเงิน
ในธนาคาร
ออมทรัพย์ของ
โรงเรียนทุกวัน

นักเรียนโต
ได้เรียนรู้เรื่อง
การทำบัญชี
การคิดอัตรา
ดอกเบี้ย
การจัดการ
ธนาคารออมทรัพย์
ด.ญ.ฟ้าใส
วันนี้ฝาก
๒ บาท

เด็กรู้จักทำงาน รู้จักที่มาของเงินจึง
รู้คุณค่า จับจ่ายใช้สอยอย่างรู้จักคิด
รู้จักวางแผนการใช้แต่ที่จำเป็น

สินค้าส่วนหนึ่งเราก็ร่วมกับกลุ่มผลผลิตชุมชนส่งไปขายตามห้างตามร้านค้าในเมือง หรือลงประกาศขายในอินเทอร์เน็ต

ด้านคุณธรรม ก็ได้รับความร่วมมือจากทางวัดให้พระมาช่วยอบรมสั่งสอนเด็กๆ แต่ละเดือนพาเด็กเข้าวัด ฟังธรรมะ เรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน และช่วยกันทำความสะอาดบริเวณวัด

เดี๋ยวนี้โรงเรียนในระดับจังหวัด ระดับอำเภอหลายแห่งหันมาใช้ความพอเพียงในการบริหาร และหลายโรงเรียนก็ประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ

แต่ว่าการบริหารก็ขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแต่ละแห่ง

โรงเรียนในเมืองก็ต้องปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในเมือง

ในชนบทก็ปรับให้เข้ากับการดำเนินชีวิตคนในท้องถิ่น

เราต้องเน้นการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เป็นการช่วยชาติ ประหยัดงบประมาณด้วย
ถูกของครู ต้องพึ่งตนเองให้ได้ ขืนรอแต่งบก็ไม่ต้องทำอะไร เราต้องช่วยกันในชุมชนของเราเป็นอันดับแรก
วัด บ้าน โรงเรียน ต้องร่วมมือกัน
ทุ่มเทเหลือเกินนะเพื่อนเรา
รางวัลครูดีเด่นปีนี้จะไปไหนเสีย
ไม่ถึงขนาดนั้นหรอก
เราเป็นข้าของแผ่นดิน ควรต้องทำเป็นตัวอย่าง
เดี๋ยวนี้ ชาวบ้านชาวช่องทั้งรักทั้งศรัทธาครู เพราะเป็นคนกล้าคิดกล้าทำ
ผมเพียงแต่นำแนวคิดของในหลวงมาปฏิบัติเท่านั้นเอง ซึ่งทุกคนก็ทำได้
ไม่เอาล่ะ คุยกับครูวกเข้าแต่เรื่องเครียด ๆ ไปหากรึบผ่อนคลายที่ร้านคาราโอเกะในเมืองดีกว่า

ไม่ตามครูเอก
ไปกุ๊กกิ๊กกับสาว ๆ
ในร้านเหล้าหรือคะ

ลำพังเงินเดือน
ครูตัวน้อย ๆ อย่างผม
ไม่สะดวกจะฟุ่มเฟือย
อย่างนั้นหรอกครับ
ดิฉันว่า
ถึงมี
ครูก็ไม่ทำ
มากกว่า

ครูอ้อย

ก็ไม่แน่
คนเรา
เปลี่ยนแปลง
กันได้
แต่ไม่ใช่ครู
สมประสงค์แน่
เพราะครูเป็นครู
ที่ยึดมั่นใน
คุณธรรม

ครูเป็นหัวเรี่ยวหัวแรง
ในการดำเนินงานเรื่อง
การบริหารโรงเรียนของเรา
จนพึ่งตนเองได้
ผมก็เป็น
แค่เฟืองตัวหนึ่ง
ไม่ได้สำคัญ
มากไปกว่าใคร

ถ้าไม่มีครูใหญ่ให้การสนับสนุน
หรือถ้าครูทุกคนเอาแต่ขัดกัน
ผู้ใหญ่บ้านกำนัน อบต. ตลอดจน
ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ
ก็ไปไม่รอด

ความรู้ รัก สามัคคี
นั่นต่างหากที่ทำให้
เราก้าวไปพร้อมกัน
อย่างมั่นคง

หลายวันมาแล้ว
ขวดน้ำอัดลมเปล่า
เดินทางอย่าง
ไร้จุดหมาย
งง
หลับอยู่ในตู้เย็น
ของร้านสะดวกซื้อดี ๆ
ตื่นขึ้นมาอีกที
ไหงมาอยู่ข้างถนน
รีว่า
ฝันไป
อุย...
ไม่ได้
ฝัน
เป็นอะไร
พ่อหนุ่ม
คุณป้า
แจกัน
จะไปไหน
หรือจ๊ะ
ทำท่ายังกะ
อกหัก
ผมกำลัง
งงตัวเอง
สงสัยจะถูกฟ้า
ลงทัณฑ์หรือไม่
ก็ถูกสาป
ถูกทิ้ง
มอมแมมอย่างนี้
ไม่มีเป็นอื่น
ป้าเคย
เจอมาแล้ว
....?

แต่ก่อนป้าเคยอยู่บ้านหลังใหญ่
มีคนมาเปลี่ยนดอกไม้ประดับ
ให้ทุกเช้า...
วันหนึ่งคนเปลี่ยน
ดอกไม้เผลอทำป้าแตก
ก็เลยถูกทิ้งขยะ
นิดเดียวเอง
ก็ถูกทิ้ง
เลยเหรอ
ทำใจแล้ว
ของเก่าชำรุด
ก็เป็นยังงี้
แหละ
แต่ผมน่าจะมีอะไรทำ
มากกว่าอยู่เฉย ๆ
โชคดี
พ่อหนุ่ม
ระหว่างทาง
ขวดพลาสติก
เจอของถูกทิ้ง
มากมาย
อย่าเดิน
ให้เหนื่อย
เลยพวก
มาเข้าแก๊ง
มลพิษกับ
พวกเรา
ดีกว่า
แก๊งเรา
แค่นอน
เฉย ๆ ก็มี
ผลงาน
สุมกัน
เยอะ ๆ
เข้าไว้
แล้วเราจะ
ครองโลก
.....
ขวดพลาสติก
เดินทางต่อไป
อย่างไม่ย่อท้อ
ไม่ยอมแพ้
หรอก
เราน่าจะมี
ประโยชน์
บ้าง
แถวนี้สะอาด
อากาศดี
น่าอยู่จังแฮะ
ชมรมขยะแปลงร่าง
อ๊ะ
ว้าว

แล้วขวดน้ำอัดลมเปล่า ก็ได้สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับต้นพลูด่าง เขารู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมากที่ได้กลับมารับใช้สังคม.. แอ่นแอ้น..
ขวดแปลงร่างสนุกจังค่ะ
ของใช้อย่างอื่นก็แปลงร่างได้
เราต้องมองอย่างลึกซึ้งของบางอย่างนำกลับมาใช้ได้อย่างดี
ไม่ว่าคนหรือสิ่งของถ้ารู้จักคุณค่าของตนวางให้ถูกที่ ก็จะฉายแววความเด่นขึ้นมา ปิ๊ง ปิ๊ง
เราจึงมีธนาคารขยะเพื่อนำขยะมาแปลงร่าง
ถูกต้องแล้วคร้าบ
ธนาคารรักษ์โลก
เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมอีกต่างหาก
เอาขยะมาขายก็ได้เงิน นำขยะมาแปรรูปก็ยังได้เงิน
ถูกต้องอีกแล้วคร้าบ

คราวนี้ผมแย่แน่เพื่อน ผมถูกร้องเรียนเรื่องจริยธรรม เพราะดันไปพรากผู้เยาว์เข้า
ผมคงต้องออกจากราชการแน่
จะว่าไปแล้วผมก็ทำตัวไม่สมเป็นครู มัวเมาในอบายมุข เป็นหนี้เป็นสินไปทั่ว
จะให้ผมช่วยอะไรได้บ้างเพื่อน
ขอบคุณ
แต่ครูสมประสงค์ช่วยผมมาเยอะแล้ว คราวนี้เห็นจะยอมรับสภาพ
ละอายใจจริง ๆ
นี่แหละน้า ความไม่พอเพียง รู้ทั้งรู้ว่าต้องทำตัวยังไง แต่ก็ไม่เคยทำซักครั้ง
ขอบใจเพื่อน
ผมเสียใจด้วย
แต่บทเรียนครั้งนี้แพงชะมัด
วันนี้ ๕ ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ
ครู นักเรียน ตลอดจนชาวบ้าน ร่วมกันปลูกต้นไม้ สร้างความร่มรื่น และสิ่งแวดล้อมที่ดีในชุมชน

ผมได้ปั้นแต่งชีวิตของผมเองแล้วครับพ่อ
แม้จะเป็นครูตัวน้อยๆ ก็เป็นชีวิตที่ผม
พ่อเป็นคนดี เสียดายที่บุหรี่พรากพ่อไปก่อนวัยอันควร
ถ้าพ่อยังอยู่ พ่อต้องภูมิใจในตัวลูกแน่
คิดถึงพ่อจังเลยครับแม่

"...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่ามีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจ หรือระบบพอเพียง...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง..."

พระราชดำรัส
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

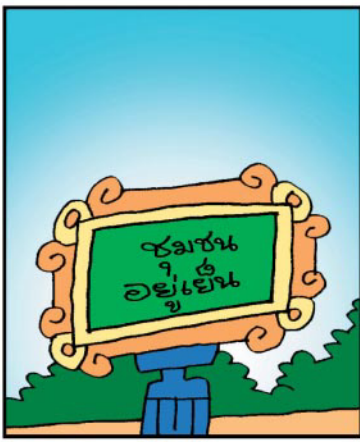

การ์ตูนเพื่อชุมชนเป็นสุข ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...

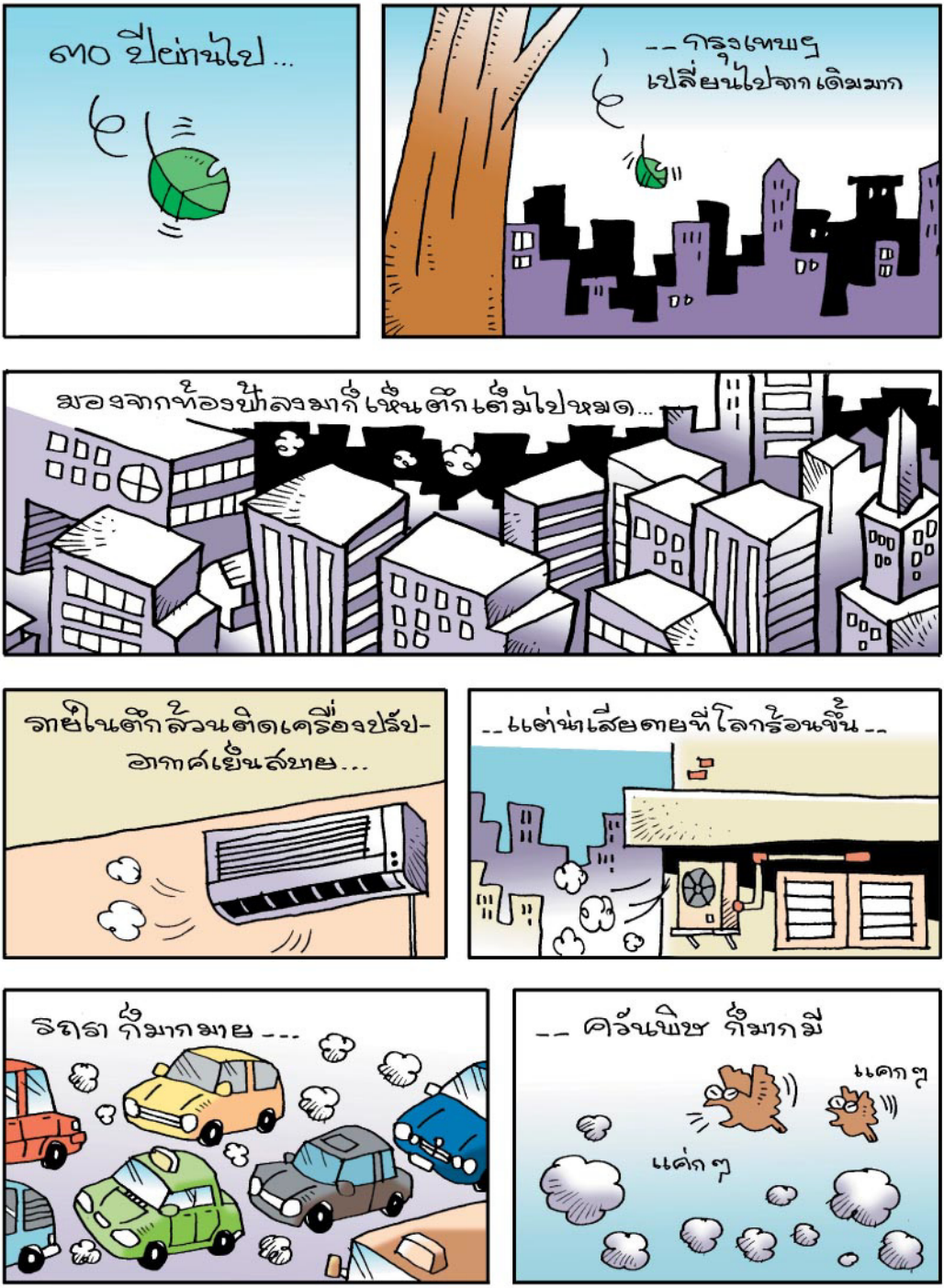
ชุมชนเป็นสุข

โดย ณรงค์ จรุงธรรมโชติ

จับให้ได้สิหนุ่ม...
นั่นเสกมนายทันแน่..อ้น
แฮกๆ...
วันนี้สนุกจริงๆ..แฮกๆ
เฮ้อ...
เป็นอะไรอ้น...
ปร่องนี้นายต้องย้ายบ้านแล้วสิน่ะ..ไม่รู้เราจะได้เจอกันอีกรึเปล่า...
นายเชื่อเรื่องโลกกลมมั้ยอ้น
เชื่อสิ..ศุนครูสอนไว้
นั่นมั่นใจว่าสักวันเราต้องได้เจอกันอีกแน่นอน..
โชคดีนะหนุ่ม..

๓๐ ปีข้างหน้าไป...
-- กรุงเทพฯ เปลี่ยนไปจากเดิมมาก
มองจากห้องน้ำลงมาก็เห็นตึกเต็มไปหมด...
อยู่ในตึกล้วนติดเครื่องปรับอากาศเย็นสบาย...
-- แต่น่าเสียดายที่โลกร้อนขึ้น --
รถราก็มากมาย...
-- ศัตรูพืชก็มากมี
แค่กๆ
แค่กๆ

ยังคนมากหน้า --
--แต่ดูเหมือนว่าเขาไม่รู้จักกัน--
บางทีก็แย่งกันกิน --
บางครั้งก็แย่งกันนอน
หนีไป--นี่ที่นอนประจำ-ของฉันนะ--ขอบอก
แม้ยามค่ำคืนที่ยังคนหลั่งไหล
ยาม
แต่กรุงเทพฯ ไม่เคยหลับ --
ปั๋นๆ
ปั๋นๆ
เช้าวันรุ่งขึ้น--
อาคารไทยธรรม
เที่ยงแล้วไปกิน-ข้าวกันหน่อม...
เดี๋ยวฉันตามไป ขอแวะไปเอาเอกสารก่อน

อ้อน--
หนุ่ม
ไปไงมาไง...
ดีใจจังเลย..
อะไรนะอ้อน--
นายเพิ่งย้ายมาทำงาน
ที่นี่อีกนี่---
โรงอาหาร
ใช่แล้ว..นั่นแหน่
มีอีกแหน่งหนึ่งที่
นั่นต้องการว่างอยู่
พอดี--เลยชอ
ย้ายมาน่ะ
โลกกลม
จริงๆเลย

๓๐ปีแล้วนะที่เราไม่ได้เจอกัน-- ตอนนี้นายบ๊ก-อยู่ที่ไหนหรือหนุ่ม--
นั่นบ๊กอยู่ที่ชุมชนเป็นสุขน่ะอ้น..
ชุมชนแห่งนี้ห่างจากที่นี่ไม่ถึง ๓ป้ายรถเมล์
อยู่ใกล้ที่ทำงานก็ดี-เหมือนกันนะ--ประหยัดทั้งเวลาและพลังงาน แถมไม่เหนื่อยกับการเดินทางด้วย
จริงสิ-- แล้วชุมชนอยู่เย็นเป็นยังไงบ้าง!
ตั้งแต่นั่นย้ายออกมาก็ไม่มีโอกาสได้กลับไปอีกเลย
เป็นอะไรไปอ้น-- ทำไมดึงเงียบไปล่ะ
ชุมชนของเราตอนนี้เปลี่ยนแปลงไปมากเลยหนุ่ม...

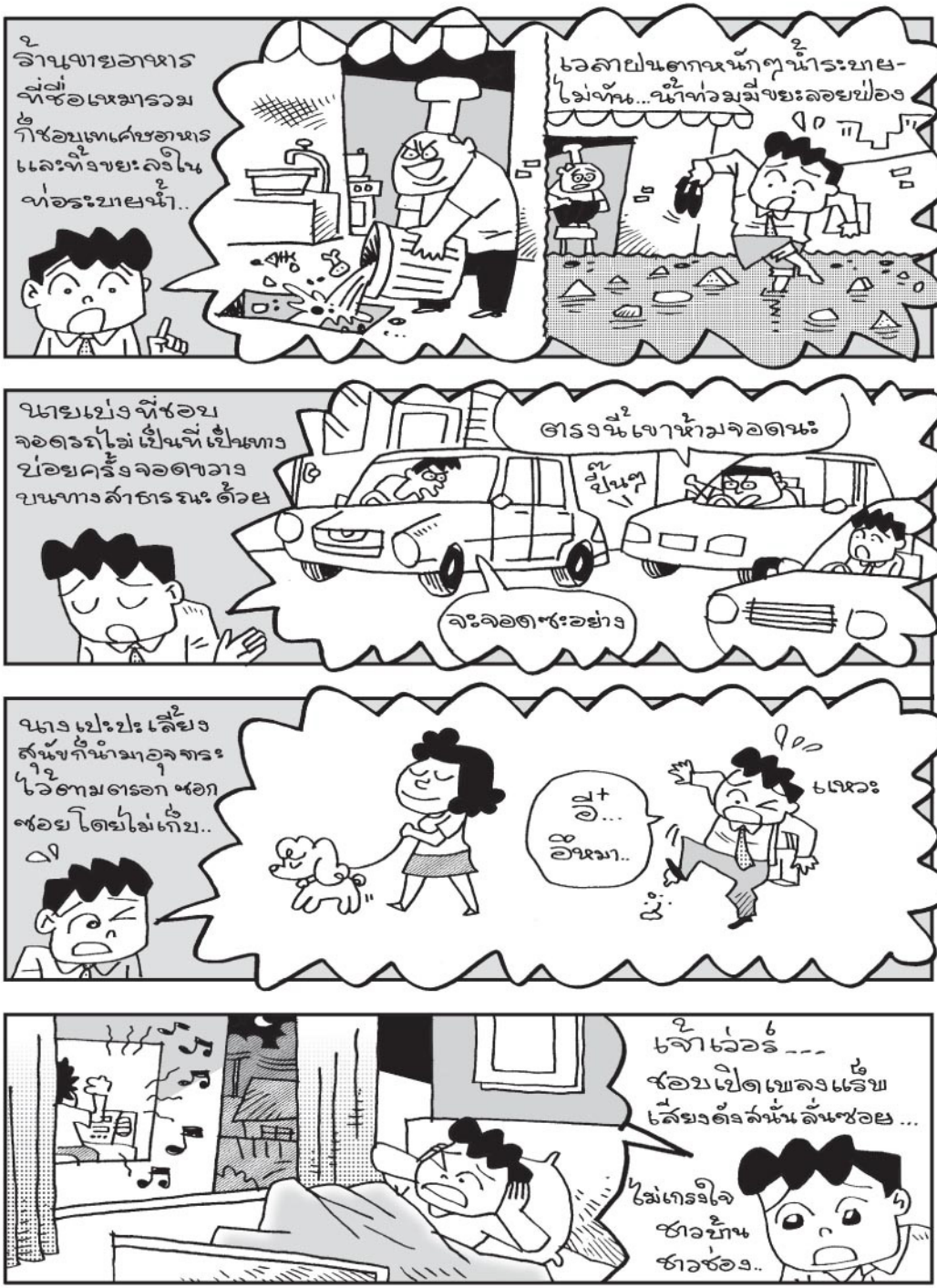

ยุคคนเก่าๆก็ย้ายออกไป--
บ้านเก่าๆถูกรื้อสร้างเป็นหอน้ำสูง...
แต่บ้านของฉันก็ยังอยู่อย่างเดิม... ตอนที่เราเคยวิ่งเล่นด้วยกันสักนาย ไปเห็นอีกครั้งคงจำไม่ได้แน่นอน...

ถึงขนาดนั้นเลยรึอ้น...

คงเป็นเพราะวัฒนธรรมของสังคมเมืองที่รุกเข้าไปยังชุมชนอยู่เย็น...

ทำให้ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีใครรู้จักใคร แม้แต่คนที่อยู่บ้านติดกันบางครั้งก็ไม่ได้คุยกัน--
ทุกคนล้วนแต่ยุ่งกับเรื่องของตัวเอง...บางทีก็เฮาร์ตเฮาเปรียบกันหลากหลายรูปแบบ...

เช่นน้ำโฉม--ที่ชอบวางของระเกะระกะเต็มหน้าบ้านแล้วยื่นออกมานอกถนน...

ร้านขายอาหารที่ชอบเหมารวมที่ชอบเทเศษอาหารและทิ้งขยะลงในท่อระบายน้ำ..
เวลาฝนตกหนักๆน้ำระบายไม่ทัน...น้ำท่วมมีขยะลอยป่อง
นายเบ่งที่ชอบจอดรถไม่เป็นที่เป็นทางบ่อยครั้งจอดขวางบนทางสาธารณะด้วย
ตรงนี้เขาห้ามจอดนะ
จะจอดซะอย่าง
นางเปะปะเลี้ยงสุนัขที่นำมาอุจจาระไว้ตามตรอกซอกซอยโดยไม่เก็บ..
อี+... อีหมา..
เหวะ
เช้าแล้วโว้ย---ชอบเปิดเพลงแร็พเสียงดังสนั่นลั่นซอย...
ไม่เกรงใจชาวบ้านชาวช่อง..

เจ้าแสบที่ชอบ
ทำตัวเป็นอันธพาล
กินเหล้า สูบบุหรี่
เสพยาอาละวาด
ทำเสียชาวบ้านระอา
ระอา..

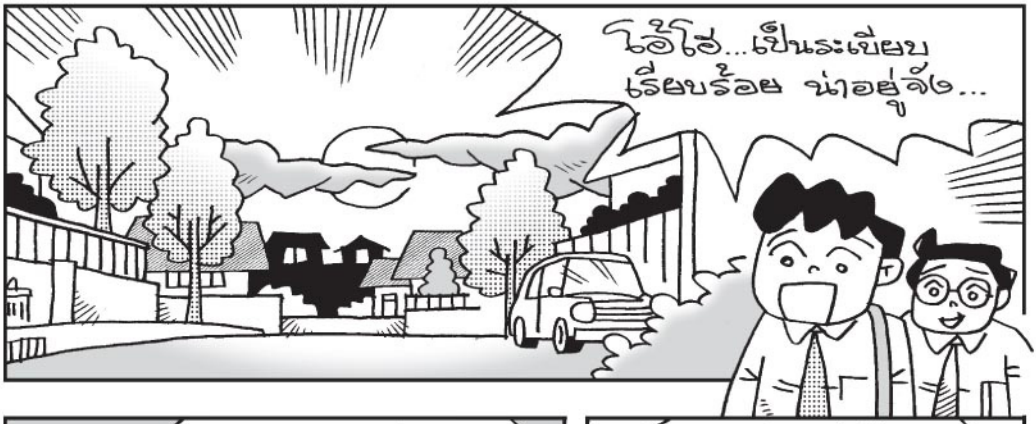

บรื๋น..
อ้าย...
อันดีคนดีเจ้าซิ่งก็ออกมา
ซิ่งมอเตอไซค์ด้วยความเร็ว
เฉี่ยวชนคนอื่นหลายต่อหลายครั้ง

เฮ้อ...ที่เล่ามา
ทั้งหมดนี่เป็นแค่
ส่วนหนึ่งเท่านั้นนะ
นายฟังแล้วรู้สึก
เป็นยังไงบ้าง...

ฉันอยากพาเขาไปดู
ชุมชนของฉันบ้าง...
เย็นนี้ขอเลิกงานเรา
ไปกันนะ.. มีเรื่อง
ต้องรำลึกความหลัง
กันซะหน่อย..

ตอนเย็น
หลังเลิกงาน...
อาคารไทยธรรม
พร้อมจะลำลึกความหลัง
รึยังอ้น...
ได้เลยหนุ่ม
ใช่มั้ย...
ใช่..ใครถึง
ชุมชนเป็นสุขก่อน
คนนั้นชนะ
ชุมชนเป็นสุข
ยี่เท้านาย
ไม่เปลี่ยนเลย..
นายเองก็
ใช่ย่อย..
แฮ่กๆ..
แฮ่กๆ..
ที่นี่แหล่ะ..
ชุมชนของฉัน...

โอ้โฮ...เป็นระเบียบ
เรียบร้อย น่าอยู่จัง...

ถนนหนทางก็สะอาด
คนจอดรถเป็นระเบียบ
ยิ่งกับชุมชนที่ฉันอยู่-
เลยนะหนุ่ม...

แถมผู้คนก็มีไมตรี
ยิ้มแย้มแจ่มใส--

ยอมรับว่าฉันประทับ-
ใจมากเลยหนุ่ม...
ฉันอยากให้ชุมชน
อยู่เย็นเป็นแบบนี้
บ้างจัง...

จริงๆแล้วที่นี่เมื่อ๒ปีก่อน
ก็มีปัญหาเหมือนกัน
นะอ้น--จนถึงขนาด
ฉันเองก็แทบอยากจะ
ย้ายบ้านหนีไปเหมือนกัน

มีทั้งขโมย บ้านใกล้เรือนเคียง
ทะเลาะเบาะแว้ง ถึงขั้นทำร้ายร่างกาย
กันเลยก็มี รวมทั้งปัญหาต่างๆ แทบ
ไม่ต่างจากชุมชนอยู่เย็นของอ้น..

แล้วหนุ่มทำยังไง
ถึงทำให้ชุมชนกลับมา
น่าอยู่แบบนี้ได้...
เป็นเพราะว่าวันหนึ่ง
ฉันได้มีโอกาสเรียนรู้
เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงน่ะสิ
หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง!
ใช่..
--เป็นการนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้ในระดับชุมชนน่ะ
ความพอเพียงในระดับ-
ชุมชนคือ -- การที่แต่ละ
ครอบครัวมีสัมมาอาชีพที่
เลี้ยงตัวเองได้... ก้าวหน้า
พัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
--แล้วควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อ-
ส่วนรวม ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน
ภายในชุมชน บนหลักของความ
รู้รักสามัคคี และสร้างเป็นเครือ-
ข่ายเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกโดย
ไม่แบ่งบรรคแบ่งพวก
เช่น การช่วยกันดูแล
ความสงบ -- ความสะอาด
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย
รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาสร้างประโยชน์ได้อย่าง
เหมาะสม--
เมื่อเราร่วมใจกันก็
จะส่งผลให้ชุมชนมี
ความเข้มแข็งและเกิด
ความเป็นอยู่ที่พอเพียง
แล้วนายเริ่มต้นยังไง
รีหนุ่ม--!

นั้นก็เริ่มต้นจากครอบครัว -
ตัวเองก่อนเลยน่ะสิ
ธรรยานั้นปลูกผักสวนครัวอยู่ -
หลังบ้าน --
-- แล้วก็นำไปแบ่งปันให้แก่
เพื่อนบ้าน
นี่ค่ะลุง --
ผักปลอดสารพิษ
ขอบใจจ้ะ
มีอะไรก็ช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน --
รถเสียเหรอครับ -- มาครับ
ให้ผมช่วยเข็น..
เดี๋ยวผมไป
ตามช่างมาให้
บางครั้งนั้นก็ไปขอความร่วมมือ
กับทางโรงเรียน --
ขออนุญาต บาเด็กๆ
ออกไปทำเพื่อประโยชน์
นะครับครูใหญ่ ---
ทำให้ผู้ใหญ่ที่ เป็น ข่อแม่ของเด็กๆ
เห็นแล้วก็ รู้สึกสะสายใจ --
ต่อไปเราต้องทิ้งขยะให้ เป็น -
ที่เป็นทาง

รวมทั้งไปขอร้องผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมมาช่วยถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กๆ
ได้สิหลาน..
สันหยดก็รวมกลุ่มกันไปฟังธรรมที่วัดใกล้บ้าน--
รวมทั้งมีการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน--
--เพื่อดึงดูดเยาวชนและผู้ที่สนใจมาร่วมกันใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์..
หลายๆบ้านเริ่มเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น...
ก็ห้ามมาให้ความร่วมมือ..ช่วยกันคิดแก้ไขปัญหานำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
จนได้เป็นชุมชนเข้มแข็งเหมือนอย่างเช่นทุกวันนี้..

มองไปที่รอบๆตัว
สิอ้น ---

บอกเราจะไม่ทิ้งขยะบนทาง
สาธารณะ คูคลองและท่อระบายน้ำ

ทุกคนมีจิตสำนึก
ไม่ส่งเสียงดังในชุมชน
..ไม่ขี่มอเตอร์ไซค์ซิ่ง
รบกวนคนอื่น --

ทุกคนจอดรถในที่ของ
ตนเอง ไม่จอดบนทางเท้า
หรือกีดขวางทางสาธารณะ

ไม่วางของระเกะ
ระกะบนทางเดิน
ยิดกับ
ของฉันแลย

นั่น... คนจองล้นขับแถม
เส้าล้นตัวนั้นกำลัง
จะอี๋ด้วย ---

ไม่ต้องห่วง..คนที่นี่เค้ารับยิดชอบ
จัดการเก็บกวาด เรียบร้อย --

ที่สำคัญพวกเราช่วยกันรณรงค์ให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกร่วมมือร่วมใจชี้ให้เห็นถึงพิษภัยของอบายมุข..
--ล่าสุดคนในชุมชนเป็นสังคมลดละเลิกการดื่มสุราและยาเสพติดรวมถึงไม่เล่นการพนันจนเป็นชุมชนสีขาว---

น่าทึ่งจริงๆเลยหนุ่ม--

แล้วตอนที่ทำไม่มีปัญหาอะไรติดขัดบ้างเลยรึ--!

ปัญหานะมีแน่--

สิ่งที่สำคัญคือการอดทน..
และเพียรพยายามทำอย่างต่อเนื่อง

มีความเพียรอย่างพ่อของแผ่นดินไง

ท่านได้ทรงงานหนักมาตลอดชีวิตเพื่อพวกเรา--

เป็นโชคดีของคนไทย
ที่เราได้มีพระเจ้าอยู่หัว
ที่ทรงมีพระอัจฉริยภาพ
ทรงรักและห่วงใยประชาชน
และได้พระราชทานปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงอันทรง
คุณค่าให้แก่ชาวเรา..

ในที่สุด..
อั้นก็ได้คิดและ
มีกำลังใจที่จะทำให้
ชุมชนอยู่เย็นเปลี่ยนแปลง
ไปอย่างชุมชนเป็นสุขบ้าง...

"...ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไหร่ ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก..."

พระราชดำรัส

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชีวิตที่เลือกได้

ภาพ สุรพล พิทยาสกุล

ยามว่างก็มั่วสุมกันเล่นการพนัน หนุ่มสาวในหมู่บ้านออกไปหางานทำในเมืองหลวง

ขึนปล่อยไว้ไม่เหลืออะไร

อ้าว...
ตั้งวงกัน
อยู่พอดี

ผู้ใหญ่สมบูรณ์เห็นชุมชนมีปัญหา จึงไปปรึกษากับผู้อาวุโสหลายคนในหมู่บ้าน

ได้รับคำแนะนำให้ไปดูชุมชนที่เข้มแข็งที่อื่นๆ
อ๋อ
แล้วนำกลับมาพัฒนาบ้านเรา
ต้องพึ่งตนเองได้ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง
ใช่
รีบไปเถิดผู้ใหญ่
ต้องชวนชาวบ้านคนอื่นไปด้วย
อื้อ...จะได้เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ
บ้านเราจะได้อยู่กันอย่างเป็นสุขซะที
แล้วผู้ใหญ่สมบูรณ์และแกนนำชุมชนก็ออกเดินทางไปดูชุมชนที่เข้มแข็งเป็นแนวทาง

หลังกลับมาจากดูงาน ผู้ใหญ่และแกนนำชุมชนร่วมกันคิดทำแผนชุมชน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทันที
อ๋อแบบนี้เอง
เตรียมเอาไว้ก่อน
จัดทำรูปผังไว้ประกอบคำอธิบายจะได้เข้าใจง่าย
แล้วนัดประชุมชาวบ้านเพื่อทำแผนชุมชน
พวกเราต้องรู้จักชุมชนของตนเอง และช่วยกันสำรวจข้อมูลชุมชน ทำบัญชีครัวเรือนให้รู้จักตัวเอง

ทำบัญชีแล้วพบว่ารายได้ติดลบ
เป็นหนี้เป็นสินมากมาย
เช่น กู้เงินมาประกอบอาชีพ
แต่ไม่มีเงินพอใช้หนี้
กู้เงินมาซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย รถยนต์ มอเตอร์ไซค์
ไม่ไหวไอ้พวกนี้
ไหนบอกว่า
ซื้อให้ลูกเพราะจำเป็น
เอามาขับแข่งกัน
ซะนี่

โทรศัพท์มือถือกู้เงินมาซื้อกันทั้งหมู่บ้าน
สงสัยธุรกิจเยอะ
ดู...ดูทำเข้า
ต้องเปลี่ยนแปลงระบบแบบนี้
จะเอาไก่ไปตีเพื่อเงินพนันดูซิ
เอาไก่ไปอาบน้ำจ้า
อ้าว! ไปไหนล่ะทิดยม
ไม้ถูกตัด ป่าถูกทำลาย

ในชุมชนมีปัญหาขัดแย้งกันเป็นประจำ
อ้าว! อะไรกันอีกล่ะ
ควายเอ็งไม่มีสิทธิ์ใช้น้ำบ่อนี้
บ่อเอ็งมาขุดไว้หรือไง
กว่าจะเข้าใจกันก็เล่นเอาผู้ใหญ่เหนื่อย...แต่ก็ลงเอยด้วยดี
โอ๊ย! กว่าจะยอมกันได้
แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นข้อมูลเสนอให้ชาวบ้านได้ดู
เจ้าห้อย ทิดโหนพรุ่งนี้ตามชาวบ้านมาประชุมด่วน!

เจ้าห้อยลูกชายผู้ใหญ่สมบูรณ์และแกนนำ
นำข่าวประชุมไปบอกชาวบ้านทุกคน
ให้มาร่วมประชุม

ชาวบ้านต่างตื่นตัวกัน
บอกผู้ใหญ่นะ
จะไปประชุมด้วย

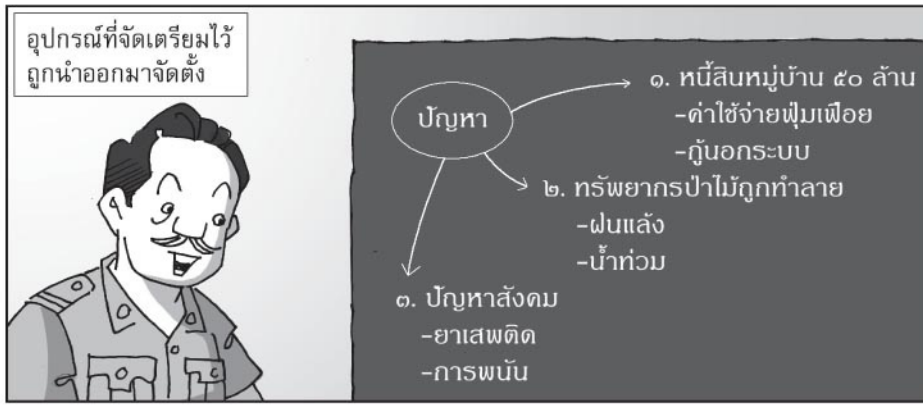

แล้วประชุมกัน
ที่ไหนล่ะ

ที่ศาลาวัด
เดิมครับ

เจ้าห้อยวิ่งเสียลิ้นห้อยอย่างซื่อของมันเพื่อกระจายข่าวการประชุมในครั้งนี้

เมื่อถึงเวลาที่นัดชาวบ้านต่างตื่นตัวที่จะไปร่วมประชุมและรับรู้เรื่องราวของหมู่บ้านที่ประมวลจากบัญชีครัวเรือนและเรื่องราวของหมู่บ้าน
ตาชม แกไม่ไปประชุมเหรอ
อ๋อ...ไปซิ
ทุกคนต่างมุ่งหน้าไปร่วมกันที่ศาลาวัด
ต่างคนต่างใคร่รู้ว่าการประชุมในครั้งนี้มีเรื่องสำคัญๆ อะไรบ้าง
พวกเรามากันพร้อมแล้วใช่ไหม

หลังจากพูดคุยกันพอสมควรผู้ใหญ่สมบูรณ์ก็เข้าเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน
เอาล่ะต่อไปนี้เราจะมาร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาของพวกเรา

อุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้ถูกนำออกมาจัดตั้ง
ปัญหา
๑. หนี้สินหมู่บ้าน ๕๐ ล้าน
-ค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
-กู้นอกระบบ
๒. ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย
-ฝนแล้ง
-น้ำท่วม
๓. ปัญหาสังคม
-ยาเสพติด
-การพนัน

ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาของหมู่บ้านพวกเราเห็นว่าควรมีกิจกรรมหลัก คือ

๑. การลดรายจ่าย
ทำปุ๋ยชีวภาพใช้เอง
การปลูกผักสวนครัว ทำน้ำยาล้างจาน แชมพู
การตั้งร้านค้าชุมชน ปั๊มน้ำมันชุมชน โดยให้ชาวบ้านเป็นหุ้นส่วน
เงินปันผลจ้า
นอกจากใช้น้ำมันในราคาประหยัดแล้ว ยังได้เงินปันผลอีกด้วย

ผักปลอดสารพิษ
ทำอาชีพเสริม
แปรรูปผลผลิตทางเกษตร
ที่มีอยู่ในชุมชนของเรา
๒. การเพิ่มรายได้
การทำ
สับปะรด
กวน
ทำกระดาษ
จากใยสับปะรด
โดยขอความร่วมมือ
ด้านวิชาการ
จากภาครัฐ

๓. การสร้างระบบเงินออมของชุมชน
ออมทรัพย์ชุมชน
ตั้งกลุ่มสัจจะ
ออมทรัพย์ให้ชาวบ้าน
นำเงินมาฝากและให้กู้ได้
ดอกเบี้ยต่ำ
โดยอาศัย
ความมีคุณธรรมของ
สมาชิก ทำให้นำเงิน
มาคืนทุกงวด

๔. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคน และสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน

๕. การตั้งสภาผู้นำ รวมถึงสภาเยาวชนด้วย

นอกจากนี้ยังได้ร่วมกันคิดกฎระเบียบที่จะปฏิบัติ
เพื่อช่วยให้ชุมชนมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

กฎระเบียบของชุมชนบ้านแมวมอง

๑. ห้ามพกพาอาวุธ
๒. ห้ามลักเล็กขโมยน้อย
๓. ห้ามทะเลาะวิวาท
๔. ห้ามมั่วสุมเล่นการพนัน
๕. ห้ามเสพยาเสพติด
๖. ห้ามตัดไม้ทำลายป่า จับสัตว์ป่าหวงห้าม
๗. ห้ามทิ้งขยะและเผาป่า
๘. ห้ามเสียงดังในยามวิกาล

หลังจากเลิกประชุมทุกคนต่างคิดจะปรับปรุงตัวเองและสังคมชุมชนกันเสียใหม่ตามแนวทางปฏิบัติที่ได้ตกลงร่วมกัน

เพียง ๑ ปีผ่านไป
ชุมชนเข็มแข็งขึ้นมาก

เลิกเหล้า
เลิกเล่นการพนัน
ก็มีเงินเหลือเก็บนะชิ
นั่งรถหน้าบานเลยนะ น้าส่ง!

จะไปไหนกันละนั่น

เอาเงินไปคืนกองทุนเขา

หมู่บ้านแมวมอง จึงกลายเป็นชุมชนที่มีผู้คนให้ความสนใจและเข้ามาศึกษาดูงาน
อย่างไม่ขาดสาย และชาวบ้านก็ให้การต้อนรับด้วยความอบอุ่น เป็นกันเอง
และภูมิใจ ที่เป็นชุมชนตัวอย่างทำประโยชน์ให้สังคม

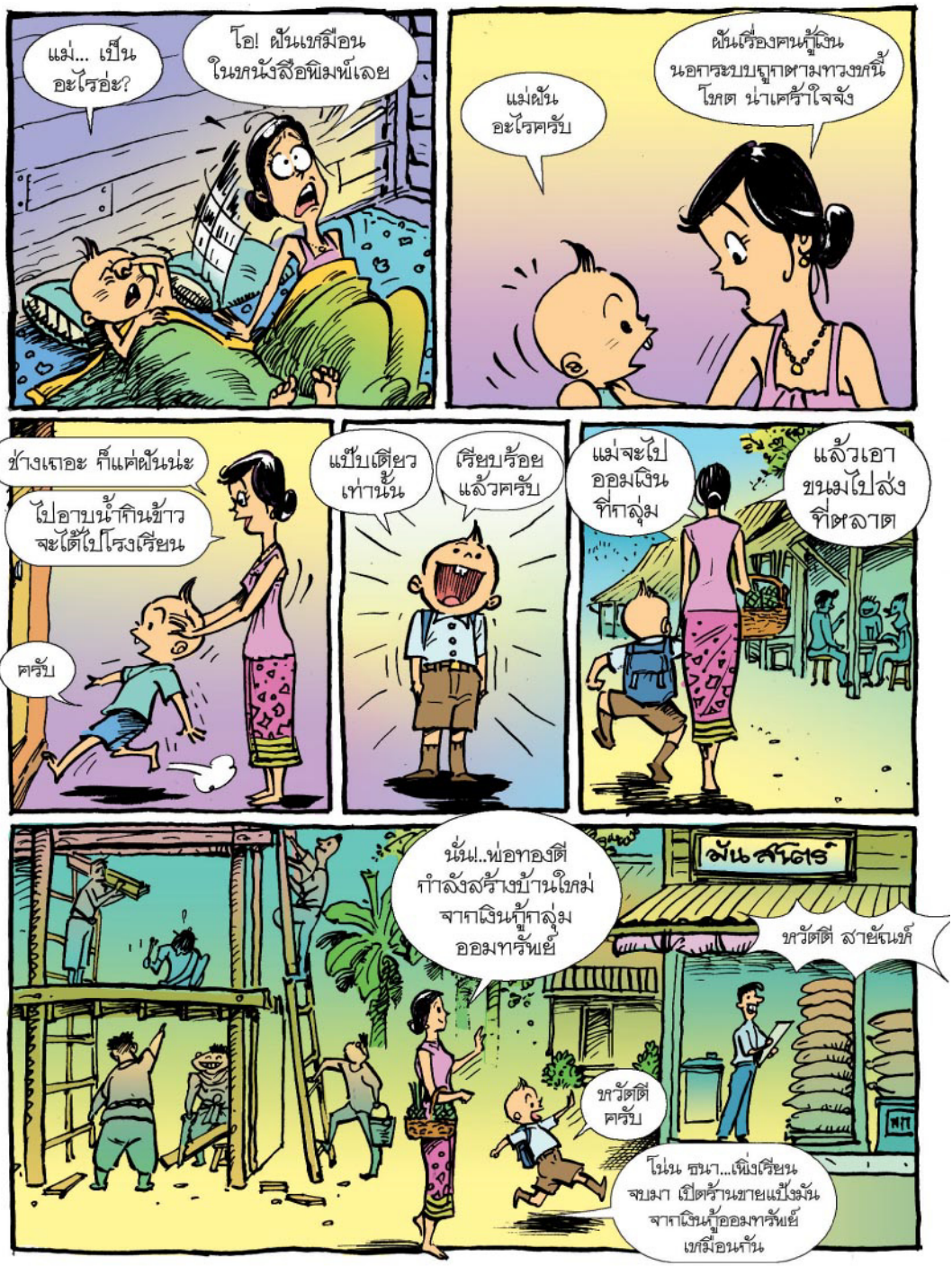
"...สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ ลึกซึ้งมาก เพราะว่าต้องร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งในด้านงานที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม..."

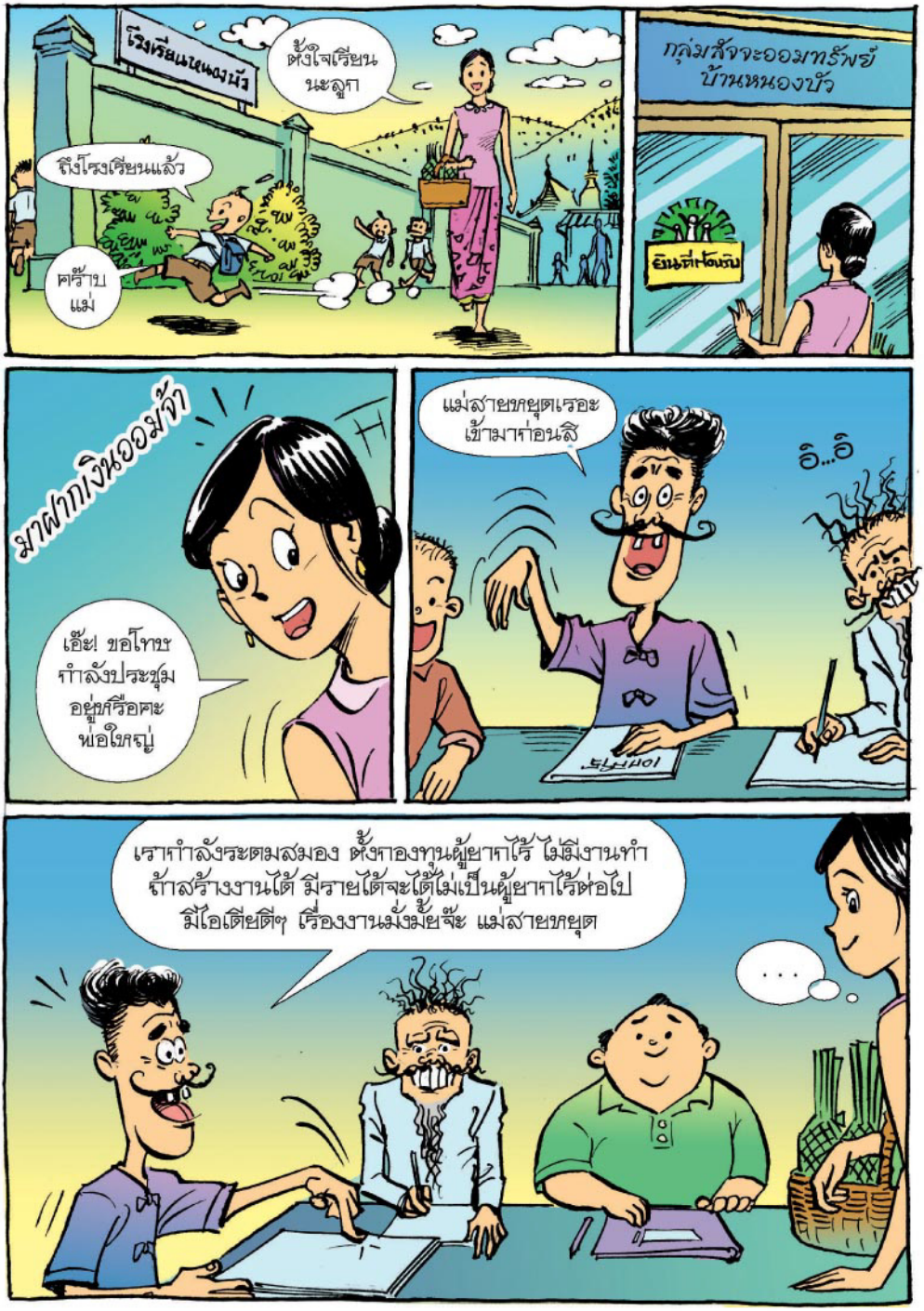
พระราชดำรัส
พระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์การเกษตร
สหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประมงทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิดาลัย
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๖

"ออมทรัพย์ชุมชน"

แม่... เป็นอะไรอ่ะ?
โอ! ฝันเหมือนในหนังสือพิมพ์เลย
แม่ฝันอะไรครับ
ฝันเรื่องคนกู้เงินนอกระบบถูกตามทวงหนี้โหด น่าเศร้าใจจัง
ช่างเถอะ ก็แค่ฝันน่ะ
ไปอาบน้ำกินข้าวจะได้ไปโรงเรียน
ครับ
แป๊บเดียวเท่านั้น
เรียบร้อยแล้วครับ
แม่จะไปออมเงินที่กลุ่ม
แล้วเอาขนมไปส่งที่ตลาด
นั่น!..พ่อทองดีกำลังสร้างบ้านใหม่จากเงินกู้กลุ่มออมทรัพย์
สันสรรค์
หวัดดี สายัณห์
หวัดดีครับ
โน่น ธนา...เพิ่งเรียนจบมา เปิดร้านขายแป้งมันจากเงินกู้ออมทรัพย์เหมือนกัน

โรงเรียนหนองบัว
ตั้งใจเรียนนะลูก
ถึงโรงเรียนแล้ว
คร้าบแม่
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์บ้านหนองบัว
ยินดีต้อนรับ
มาฝากเงินออมค้า
เอ๊ะ! ขอโทษทำสังประชุมอยู่บหรือคะพ่อใหญ่
แม่สายทยุดเรอะ เข้ามาก่อนสิ
อิ...อิ
เราทำสังระดมสมอง ตั้งกองทุนผู้ยากไร้ ไม่มีงานทำ ถ้าสร้างงานได้ มีรายได้จะได้ไม่เป็นผู้ยากไร้ต่อไป มีไอเดียดีๆ เรื่องงานแม่งมั้ยจ๊ะ แม่สายทยุด
...

นึกไม่ออกา
บ้า! พ่อใหญ่พูดอะไร
ฮ้า! แจ๋วของแม่สายหยุดนี่ละแจ๋วสุดๆ
ว้าว!
เราจะนำผู้ยากไร้ทั้งหมู่บ้านมาฝึกอาชีพใช้วัตถุดิบแบบชะลอมของแม่สายหยุดนี่แหละ
ต่อไปนี้ หมู่บ้านเราไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกให้มีมลพิษอีกต่อไปแล้ว
มอบหน้าที่ออกแบบถุงให้แก่ศิลปินพื้นบ้านของเรา ท่านอาร์ทติสต์
อ๊ อ๊
?
ผ่าง
เวอร์ชั่น๑

ผ่าง
ใส่ของลง
เวอร์ชั่น ๒
สวยค่า! เริ่มโครงการไปเอาวัสดุที่เหลือของฉันได้เลย คิดถูกๆค่ะ
ถุงปลอดสารพิษราคาถูกเพื่อผู้ยากไร้ จะได้มีเงินออมกันทุกคน
ใส่ของแน่ง
ปร๋ะ แปะ
ประกาศให้ทั่ว เราจะใช้ถุงรุ่นใหม่
ไม่ช้านานก็ประสบความสำเร็จ คนทั้งหมู่บ้านและตำบลหันมาใช้ถุงรุ่นใหม่
รายได้จากการขายกลับกลายมาเป็นเงินออมแก่กลุ่มออมทรัพย์

วันนี้นายคมสันลูกนักเลงหัวไม้
มาขอรู้เงินไปทำบ่อนไก่
โครงการผมโปร่งใส รายได้ดี ทำไมถึงรู้ไม่ได้
รู้ไปเปิดบ่อนไก่มันผิดศีลธรรมหลานเอ๋ย
ผ่าง
บ่อนไก่เถื่อน เวรี่
ไม่รู้เวลาเลย
โป๊ก
พลั๊ก!
จำไว้! เลือดข้นกว่าน้ำ ฉะนั้นไปฟ้องพ่อให้มาสิลูก
วันรุ่งขึ้น คมสันเดินคอตกน้ำตาเล็ดเข้ามาหาพ่อใหญ่
คมสันร้องไห้ทำไม
พ่อตายแล้ว
โธ่!

หยิบยืมค่าทำศพใครก็ไม่ได้
พ่อใหญ่ช่วยคมสันที!
แง..!
เอาอี้นะ เรามีกองทุนช่วยค่าทำศพ
แก่สมาชิก ถึงพ่อเจ้าไม่ได้เป็นสมาชิก
ลุงก็จะให้เงินไปทำศพก่อน
แล้วค่อยมาคืนทีหลัง
ฮือๆ
ซึ้งใจ
ลุงจะไปช่วยงานที่วัดเย็นนี้นะ
ครับ
นี่..นี่
ผ่าง
โลงศพลายมังกรสีทอง
ขอขอบคุณน้าอารีสด์มาก
เราไปที่วัดกันเลย น้าจะได้
วาดลายบนโลงศพพ่อผม
อิ อิ!
๑๐๐,๐๐๐
๕๐๐,๐๐๐
๑ล้าน
นานวันเข้า
หมู่บ้านมีเงินออมมากขึ้น
จากหลักร้อยวิ่งสู่หลักล้าน
ป้าม...ป้าม...ปั้ม...ปั้ม

กองทุนจากกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของชุมชน ได้เกิดมาใหม่หลายกองทุน เช่น กองทุนบรรเทาสาธารณภัย กองทุนรักษาพยาบาล กองทุนเด็กกำพร้า กองทุนผู้สูงอายุ ส่งผลให้ชีวิตและสังคมในหมู่บ้านมีความสุขรักใคร่กลมเกลียวกัน แต่ปัญหาใช่ว่าจะหมดไป

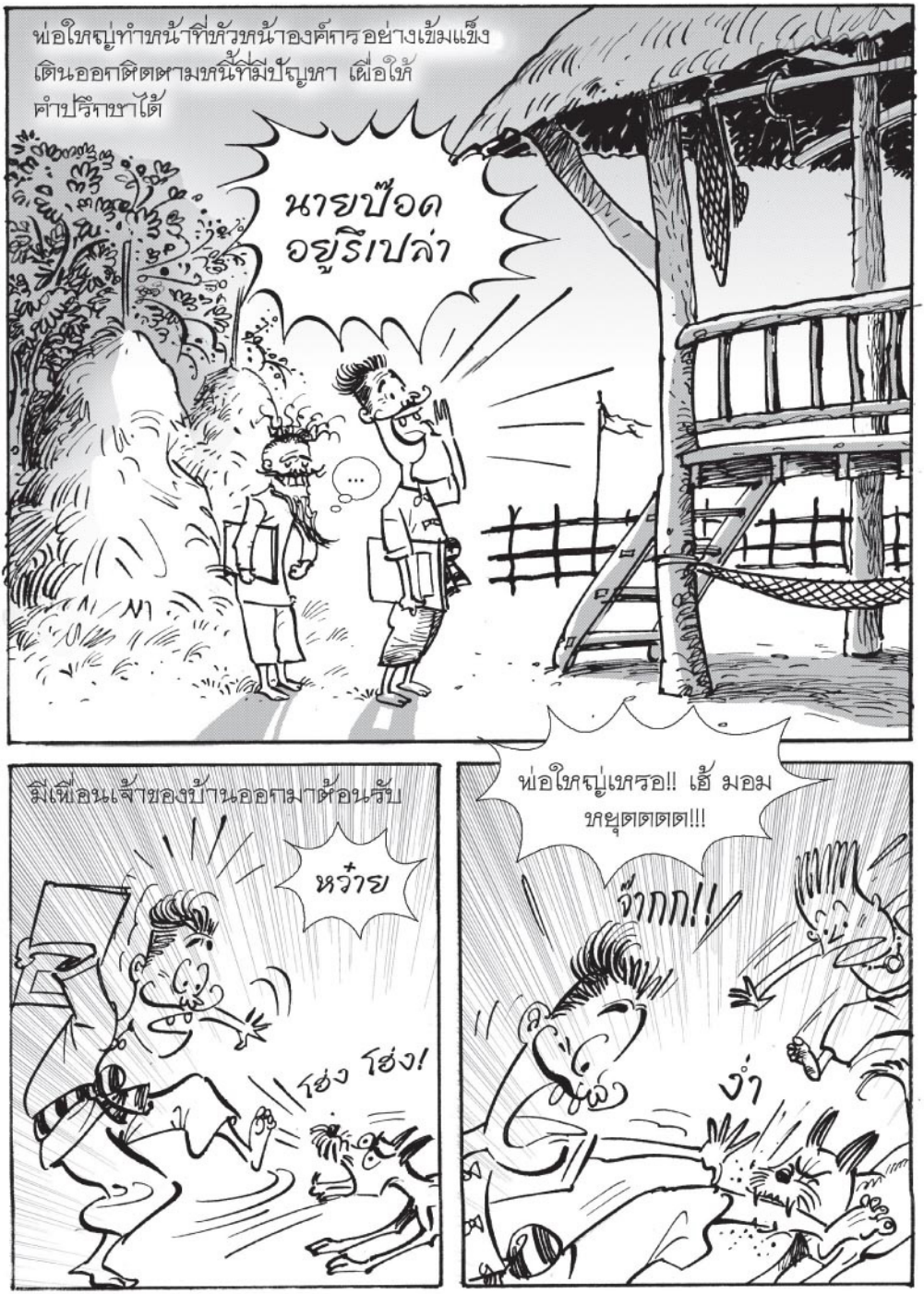

...
เราต้องช่วย
ภาวิชีแก้ไข
ที่ยั่งยืนกัน
แล้วล่ะ
จึก
จึก

ค่าย
ศิลปะเพื่อใจเยาวชน
~ วาดรูป
~ ร้องเล่น เต้นรำ
~ สร้างสรรค์ ประดิษฐ์

ดีมากๆท่านอาร์ทดิสต์ตั้งกองทุนหาเด็กๆ
ทุกคนเข้าค่ายให้
ท่านเป็นประธาน
ปลื้มจ๋ะ

สองเดือน
รับรองผล
โอ่... โอ่...

พ่อใหญ่ทำหน้าที่หัวหน้าองค์การอย่างเข้มแข็ง
เดินออกติดตามหนี้ที่มีปัญหา เพื่อให้
คำปรึกษาได้
นายป๊อด
อยู่รึเปล่า
...
มีเพื่อนเจ้าของบ้านออกมาต้อนรับ
หว่าย
โฮ่ง โฮ่ง!
พ่อใหญ่เหรอ!! เฮ้ มอม
หยุดดดดด!!!
จ๊ากก!!
ง่ำ

ผมขาดทุนหมดตัวเพราะวัวพันธุ์ที่นำเข้าจากเมืองนอกเป็นโรคตายหมดอีอ อีอ
ใจเย็นๆ หลานชาย
หนี้สินเก่าเอาแขวนไว้ เอาเงินกู้ก้อนใหม่ไปลงทุน แต่ต้องนาย ต้องทำบัญชีและรายงานสุขภาพของสัตว์เลี้ยงให้กลุ่มรู้ทุกระยะๆ จะได้ช่วยป้องกันถ้ามีปัญหา
ถ้าเลี้ยงวัวพื้นเมืองหรือสัตว์อื่นควรเป็นสัตว์พื้นบ้านของเรา ดีกว่า แข็งแรงทนทาน ต่อโรคด้วย โอเคมั้ย
โอเคครับ
ผาง
วัวลายไทย
อืม! ออกแบบทุกเรื่อง
อ๋อย !
ลุงกลับก่อนนะ
ครับ

เวลาผ่านไปหลายปี ด้วยความเข้มแข็งของหัวหน้าและมวลสมาชิกที่ร่วมฝ่าฟันอุปสรรค
ส่งเงินคืนตามเวลาสบายใจ
ไปกลุ่มออมทรัพย์ส่งเงินที่เรากู้คืนตามเวลาจ้ะ
แม่จ๋าจะไปไหน
นำพาทุกคนก้าวสู่ความอยู่ดีมีสุข ใช้ชีวิตในทางสายกลางอย่างพอเพียง นับว่าหมู่บ้านนี้เป็นแบบอย่างหมู่บ้านในฝันของทุกๆคน

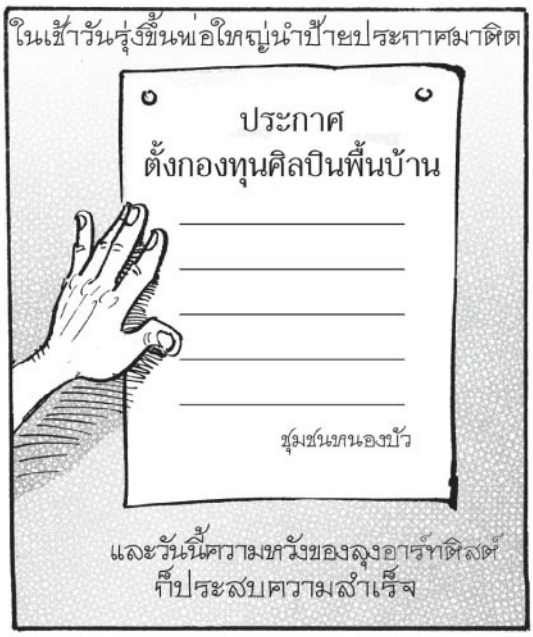

ผมหล่อรึยังครับแม่
พอทน..เอ้ย หล่อมั๊กๆ
ไปเรียนในเมืองคงคิดถึงแม่ ร้องไห้แหงๆเลย!

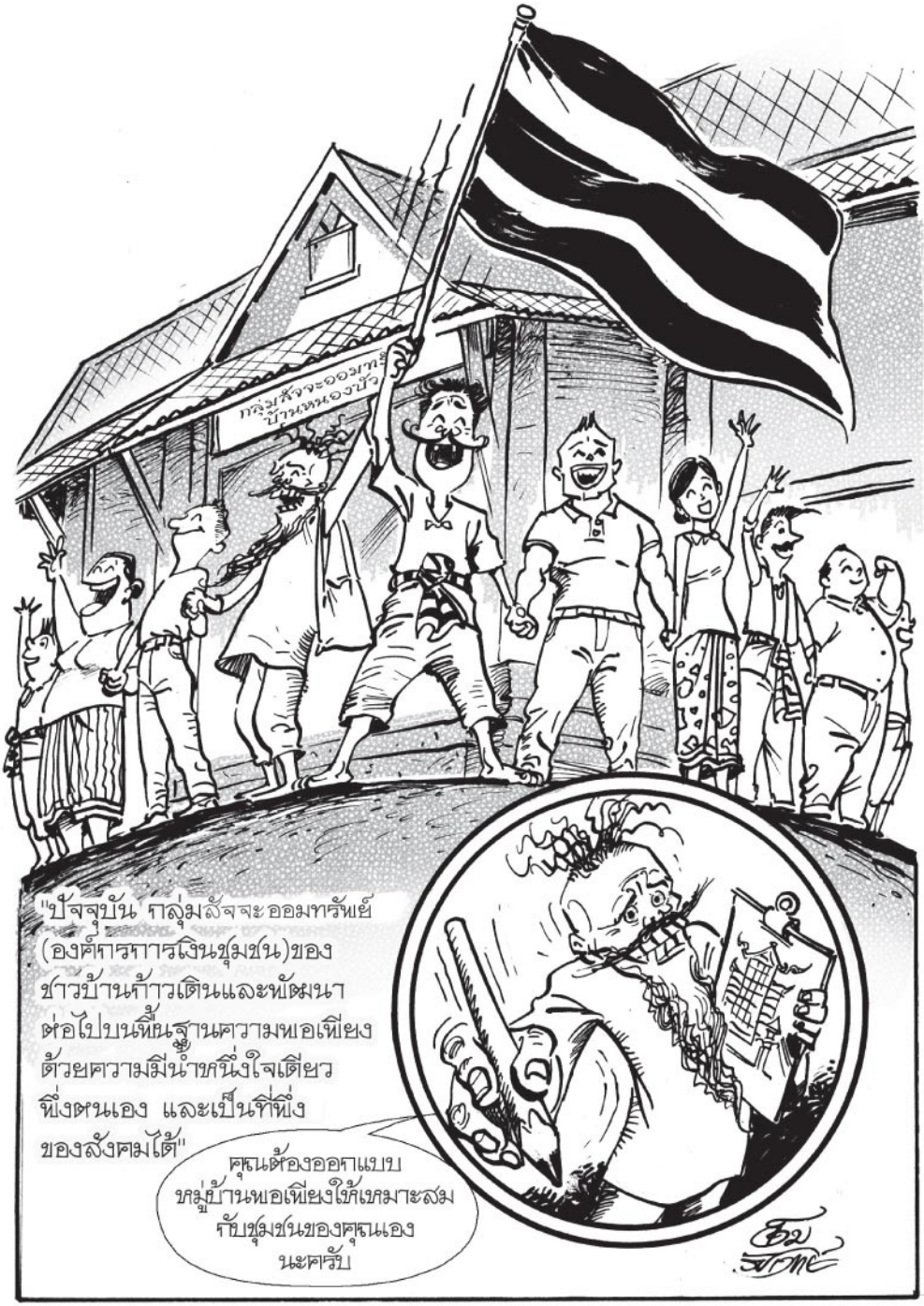

ตั้งใจเรียนให้จบแล้วกลับมาพัฒนาบ้านเราอย่างในที่วินะลูก เงินทุนการศึกษาของลูกทุกบาทแม่ก็กู้มาจากเงินออมของเรานะ!
โชคดีจังที่วันนี้เรามีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของชุมชนเป็นที่พึ่ง
จริงอย่างแม่ว่า
รถจะมาแล้วไปกันเถอะ
ครับ

ผมจะตั้งใจเรียนครับ
ดีจัง นั่น! รถมาแล้ว
เอี๊ยด!
หนองบัว เมืองใหม่
ทีเด..ฟาด! คิดถึงลูกศิษย์... จะขาดสายันหนึ่งไปคนหนึ่งแล้ว
อือๆ
เดี๋ยว! อย่าเพิ่งไป
ท่านอาร์ทติสต์
ครู
โถ! ลูกศิษย์ค่ายศิลปะของลุงรุ่นใหม่ มีอีกตั้งมากมาย ให้สอนไม่รู้จบ
จริงอย่างว่า... เอ้าพวกเรามาร่ำลา รุ่นพี่กันหน่อยเร็ว

โบกมือลา เสียงเพลงครวญมาต้องลาแล้วเพื่อน...ฝากคำคอยย้ำเตือน...
ที่ใจจะลับเลือน หวนไห้...
ขอบใจทุกคน มากนะ
ลาก่อน

รถเมล์นำพาความหวังเล็กๆของ
แม่สายหยุดและทุกคนไปสู่สถาน
ศึกษาใหม่ เพื่อจะนำความหวัง
อันยิ่งใหญ่ กลับมาสู่หมู่บ้านในอนาคต

ในเช้าวันรุ่งขึ้นพ่อใหญ่นำป้ายประกาศมาติด
ประกาศ
ตั้งกองทุนศิลปินพื้นบ้าน
ชุมชนทนองบัว
และวันนี้ความหวังของลุงอาร์ทิสต์
ก็ประสบความสำเร็จ

กลุ่มสัจจะออมทรัพย์
บ้านหนองบัว
"ปัจจุบัน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์
(องค์การการเงินชุมชน)ของ
ชาวบ้านก้าวเดินและพัฒนา
ต่อไปบนพื้นฐานความพอเพียง
ด้วยความมีน้ำหนึ่งใจเดียว
พึ่งตนเอง และเป็นที่พึ่ง
ของสังคมได้"
คุณต้องออกแบบ
หมู่บ้านพอเพียงให้เหมาะสม
กับชุมชนของคุณเอง
นะครับ

"...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข..."

พระราชดำรัส
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

ผมมักจะออกมาวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า
การก้าวขาไปข้างหน้ายาวๆนั้น
ทำให้จังหวะการวิ่งของผมเร็วขึ้น พร้อมสู้กับแรงลมที่มาปะทะ

จังหวะก้าวที่พอเหมาะ

เรื่องและภาพโดย พสุธา ถาวรพานิช

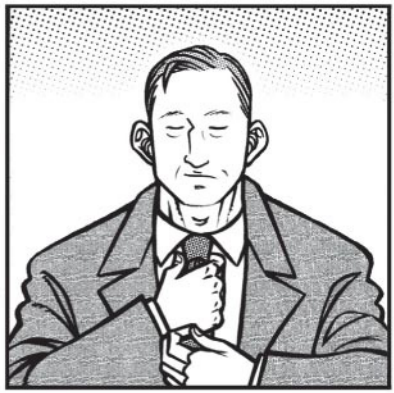

ตรงนี้น่ะเหรอ
ที่เขาจะ
สร้างโรงงาน?
เขาจะขยายมาจาก
โรงงานเดิม
ทางด้านโน้นล่ะมั้ง
ที่เดิมก็ใหญ่
อยู่แล้วยังจะ
สร้างไปถึงไหน
จะว่าไปแล้ว
แถวนี้ก็เปลี่ยนไป
จากแต่ก่อนมาก

ตอนนี้มีแต่ตึก
กับโรงงานเต็มไปหมด
เมื่อก่อนยังเป็นบ้านไม้
ปลูกติดกันอยู่เลย
แล้วโรงงาน
ใหม่นี้
จะมีเสียงดัง
รึเปล่าก็ไม่รู้
นั่นน่ะสิ
ที่บ้านของฉัน
ยิ่งมีเด็กเล็กอยู่ด้วย
นี่ถ้ามีน้ำเสีย
หรือพวกควันพิษ
ยิ่งแย่กันไปใหญ่
อย่างนั้น
ก็แย่สิ
ครับป้า
อยากเห็นหน้า
เจ้าของโรงงานจริงๆ
จะโลภมาก
ไปถึงไหนกัน
ฉันได้ข่าว
ว่าบ้านเขา
อยู่แถวๆ นี้
ด้วยนะ
จริงเหรอ?

รู้สึกเหมือนกำลังวิ่งหนียังไงไม่รู้แฮะ
พวกเขาไม่รู้จักเราสักหน่อย

กลับมาแล้วเหรอคะ

ไปทานอาหารเช้ากันเถอะฉันเตรียมไว้แล้ว
อืม...

หากโครงการนี้สำเร็จบริษัทของเราจะมีกำไรเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว

แม้จะมีความเสี่ยงบ้างแต่เพื่อความเติบโตทางธุรกิจเราควรรีบตัดสินใจ

โครงการของคุณ
ใช้งบลงทุนสูง
คุณไม่คิดว่าจะเป็นภาระ
ให้กับบริษัทของเรา
ในวันข้างหน้าเหรอ?
ผมคิดว่า ดีกว่า
เราไม่ทำอะไรเลย
และ ไม่คิดว่าโครงการ
นี้จะล้มเหลว
แล้วการที่คุณเสนอให้
ลดคุณภาพของวัตถุดิบบางตัว
ผมว่ามันไม่ค่อยเป็นธรรม
กับลูกค้าของเราเลยนะ
แต่วิธีการนี้จะทำให้
เรามีกำไรเพิ่มขึ้น
และต้นทุนการผลิต
ก็ลดลงนะครับ
ในระยะสั้นอาจจะมีกำไรก็จริง
แต่ในระยะยาวแล้วผมไม่ค่อยมั่นใจ
เรื่องนี้มันอาจส่งผลต่อความเชื่อมั่น
ของทั้งลูกค้าและคู่ค้า
ของเราด้วย
คุณลองกลับ
ไปทบทวนอีกที
แล้วเราค่อย
ว่ากันใหม่

อ้าว
ท่านประธาน
มาทำอะไรครับเนี่ย
มาดูที่
ที่จะสร้าง
โรงงาน
เหรอครับ
สมคิด
นายมา
ทำอะไร
แถวนี้
อย่าห่วงเลยครับ
โรงงานใหม่นี้
ผมจะดูแลเต็มที่
เลยมา
สำรวจดูหน่อย
ว่าจะขยาย
ไปได้อีกรึเปล่า
ซุบซิบๆ

ผมว่าเราเดินไปคุยไปกันเถอะนะ
ว่าแต่ก่อนหน้านี้คุณเคยมาพูดคุยถามความเห็นกับชาวบ้านแถวๆ นี้แล้วรึยัง?
เรื่องโรงงานน่ะเหรอครับ คุยไปทำไมครับ ไม่เห็นจะเกี่ยวกับเราเลย
ฉันเป็นห่วงเรื่องสิ่งแวดล้อมน่ะ..
โอ๊ย
เป็นอะไรเหรอครับท่าน
ไม่เป็นไร เจ็บข้อเท้านิดหน่อย
เอ๊ะ วันนี้กับข้าวน้อยลงกว่าทุกวันรึเปล่าแม่?
ฉันจัดให้พอดีก็เห็นคุณทานเหลือทุกวัน

อยากให้ท่านอาจารย์
กล่าวถึงการลงทุน
ในภาคธุรกิจเอกชน
ตามแนวทางของ
เศรษฐกิจพอเพียง
ให้พวกเรา
ฟังหน่อยครับ
ในหลวง ทรง
เคยตรัสเอาไว้ว่า
การทำโครงการอะไร
ก็ต้องนึกถึงขนาด
ที่เหมาะสมกับ
อัตภาพ
หรือ สิ่งแวดล้อม
ถ้าเราทำโครงการที่เหมาะสม
ขนาดที่เหมาะสมอาจดูไม่หรูหรา
แต่จะไม่ล้ม หรือถ้ามีอันเป็นไป
ก็ไม่เสียหายมาก...
หมายถึงเดินทางสายกลาง?
ครับ.. ทั้งเศรษฐกิจ สังคม
สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม
ต้องก้าวหน้าไปพร้อมกัน
อย่างสมดุลมั่นคง
และ ยั่งยืน
.....
วันนี้อิ่ม
พอดีเลย
ขอบคุณนะ

ทำไมใส่รองเท้าแตะล่ะ วันนี้ไม่ไปวิ่งเหรอคะ?
รึว่าขาคุณ..
ข้อเท้าเคล็ดนิดหน่อยน่ะ เลยว่าจะไปเดินสูดอากาศแทน
อ้าว วันนี้คุณไม่วิ่งเหรอครับ
เอ๋?..
เจ็บขานิดหน่อยน่ะครับ วันนี้เลยมาเดินเล่น
เห็นคุณวิ่งผ่านหน้าบ้านทุกวันเลย จะทักก็ไม่ทัน คุณวิ่งเร็วเหลือเกิน
เห็นคุณวิ่งอยู่ทุกวัน ผมก็พลอยสดชื่นไปด้วย

วันนี้ไม่วิ่งเหรอคะ?
อ้าว วันนี้ไม่วิ่งเหรอครับ?
โฮ่ง!
น่ารัก ดีแฮะ คนแถวนี้
อ้าว วันนี้คุณลุงไม่.....
ฉันเจ็บขา นิดหน่อยน่ะ เลยไม่อยากฝืนวิ่ง
แล้ววันนี้เธอไม่ไปเรียนเหรอ?
เอ่อ.. คือผมไม่ได้เรียนแล้วล่ะครับ
พอจบ ม.๓ ก็ออกมาทำงานช่วยทางบ้าน งานอะไรผมก็ทำทั้งนั้นล่ะครับ

น้องชายสองคนยังเรียนหนังสืออยู่ ผมเป็นพี่ก็ต้องเสียสละ
.....
ฉันมีเรื่องอยากให้เธอช่วยหน่อยจะได้ไหม?
ให้ช่วยอะไรเหรอครับ

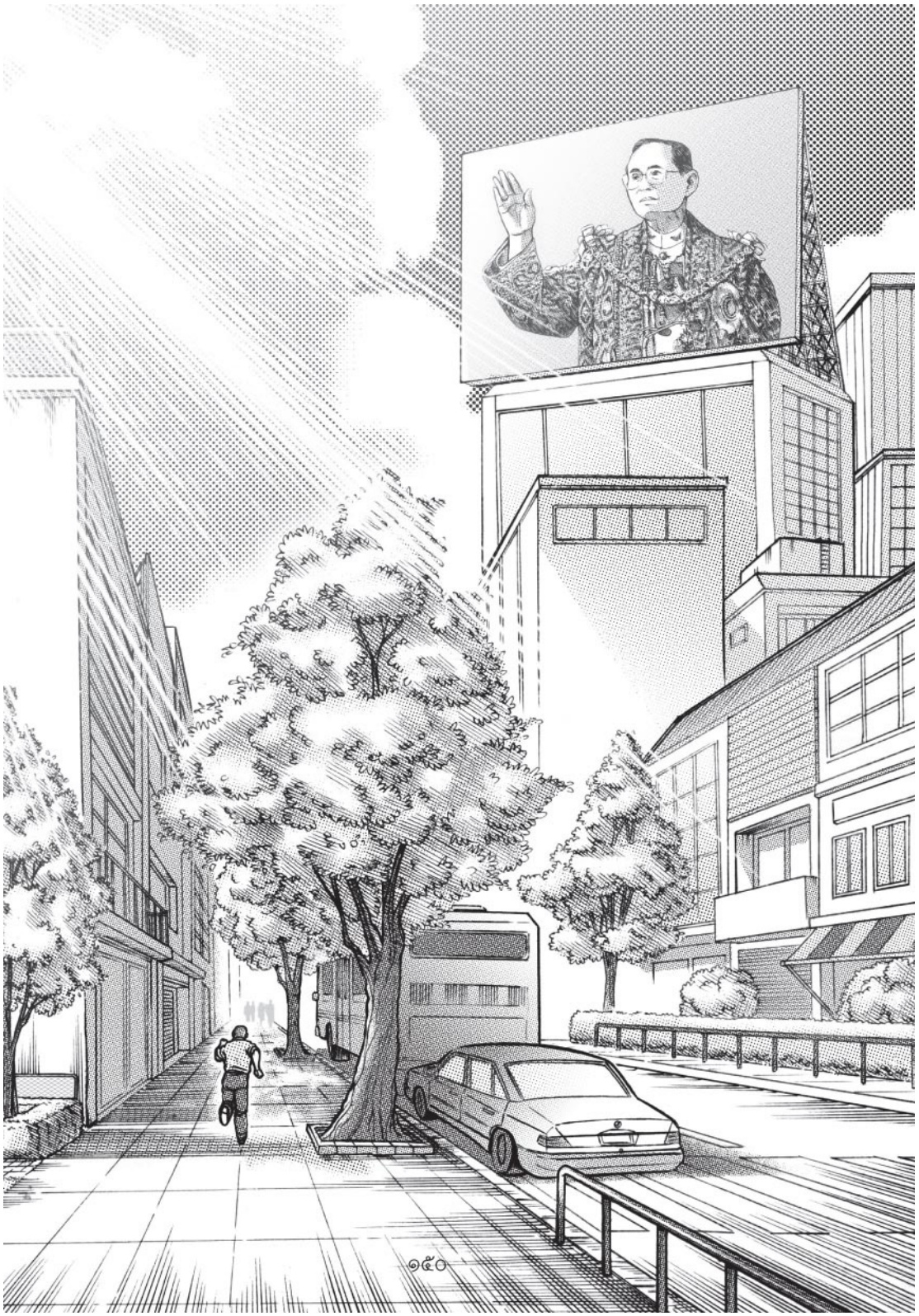

ว่าไงนะครับ ให้ลดขนาดโรงงานที่จะสร้างลงครึ่งหนึ่ง
ทำไมกันล่ะครับท่านประธาน?
ผมคิดว่านี่เป็นขนาดที่เหมาะสมแบบเดิมมันใหญ่เกินไปและต้องลงทุนมาก
แล้วอีกครึ่งที่เหลือล่ะครับ?
ผมจะสร้างลานกีฬามีสวนสาธารณะเล็กๆ ให้พนักงานได้พักผ่อนและให้ชุมชนรอบข้างได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันด้วย
โรงงานนี้เป็นโครงการที่ผมเป็นคนริเริ่ม ท่านทำแบบนี้ท่านคิดดีแล้วหรือครับ?
ผมจึงอยากให้คนมีความสามารถอย่างคุณมาดูแลยังไงล่ะ พื้นฐานบริษัทเราดีอยู่แล้ว แบบนี้ก็ได้ประโยชน์กันทุกฝ่าย

คนที่ท่านนัดไว้มาถึงแล้วค่ะ
ให้เขาเข้ามาได้
ตามที่ท่านขอให้ผมรวบรวมเพื่อนๆ แถวๆ บ้านที่ยังไม่มีงานทำ หามาได้ ๙ คน แล้วครับ
ดีมาก... เดี๋ยวคุณสมคิดพาพวกเขาไปอบรมที่โรงงานเราหน่อย
ตอนนี้เราขาดแคลนช่างฝีมืออยู่ไม่ใช่เหรอ คุณช่วยดูแลพวกเขาด้วย
ช่างของเราเองก็งานล้นมือ ใครจะมานั่งฝึกสอนเด็กๆ พวกนี้กันล่ะครับ
.....
ลองติดต่อช่างของเราที่เกษียณไปแล้วซิ ว่าเขาสนใจจะมาฝึกสอนถ่ายทอดความรู้ให้เด็กๆ พวกนี้ได้รึเปล่า แล้วให้ค่าตอบแทนเขาตามความเหมาะสม

แต่ว่า..
คุณสมคิด
ผมพอจะเข้าใจความคิดของคุณ แต่อยากให้คุณค่อยๆ เรียนรู้วิธีการทำงานของผมไปก่อน แล้วคุณจะเข้าใจ
ผมรู้คุณอยากสร้างผลงาน แต่ผมก็ให้โอกาสคนเสมอ
.....
ครับ..
ถึงจะไม่ค่อยเข้าใจนัก แต่อย่างน้อยครั้งนี้ก็ทำให้ผมได้เรียนรู้ว่าหลักบริหารของท่านคืออะไร
หือ?..
“คุณธรรม” ใช่ไหมครับ
อืม...ใช่
ตามแนวทางของหลักเศรษฐกิจพอเพียง
วันนี้ก็เป็นเช้าอีกวันที่ผมออกมาวิ่ง

ด้วยจังหวะก้าว
ที่เหมาะสม
ไม่เร็วไปไม่ช้าไป
สายลมเบาๆ
เห็นสิ่งรอบข้าง
ชัดเจนขึ้น
ตอนนี้ผม
ก้าวไปข้างหน้า
อย่างมั่นคง
ตาม
แนวทาง
ของพ่อ

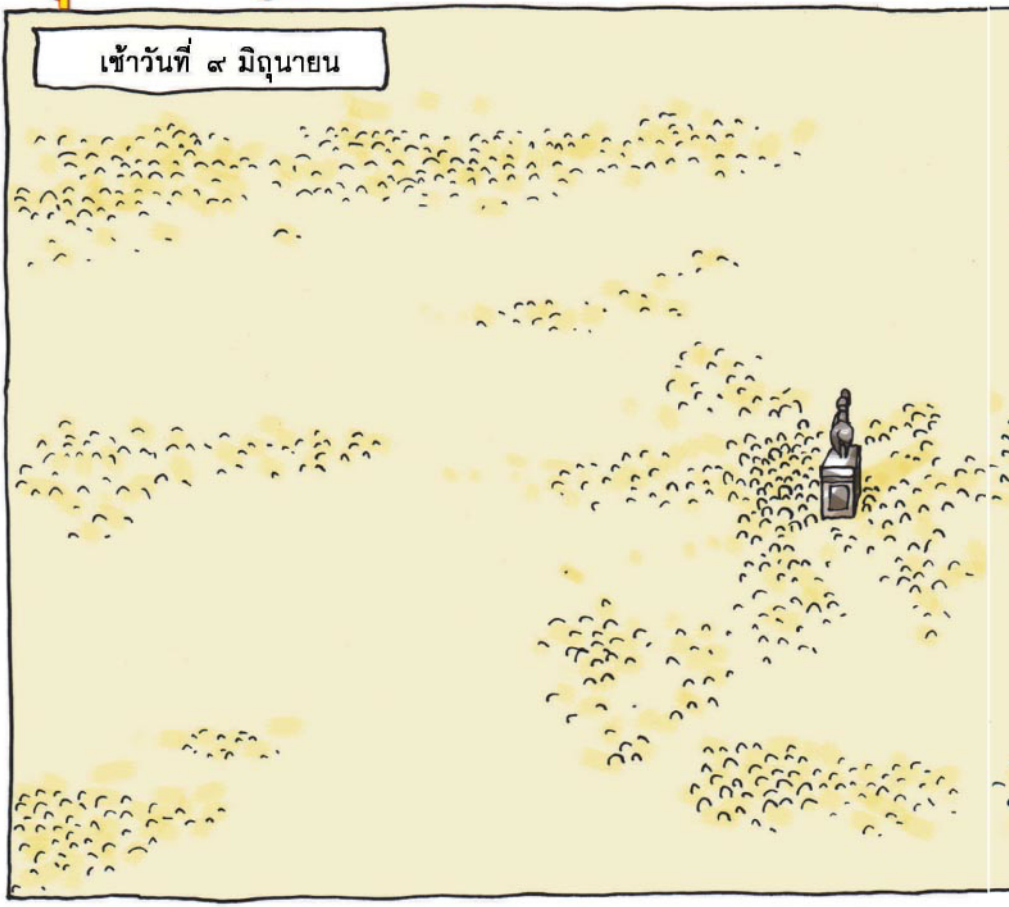
"...ที่เกิดมีวิกฤตการณ์ขึ้นมา ก็เพราะว่าขยายการผลิตมากเกินไป และไม่มีใครซื้อ เพราะไม่มีใครมีเงินพอที่จะซื้อ...ต้องถอยหลังเข้าคลอง จะต้องอยู่อย่างระมัดระวังและต้องกลับไปทำกิจการที่อาจจะไม่ค่อยซับซ้อนนักคือใช้เครื่องมืออะไรที่ไม่หรูหรา แต่อย่างไรก็ตามมีความจำเป็นที่จะต้องถอยหลังเพื่อที่จะก้าวหน้าต่อไปถ้าไม่ทำอย่างที่ว่านี้ก็จะแก้ไขวิกฤตการณ์นี้ยาก..."

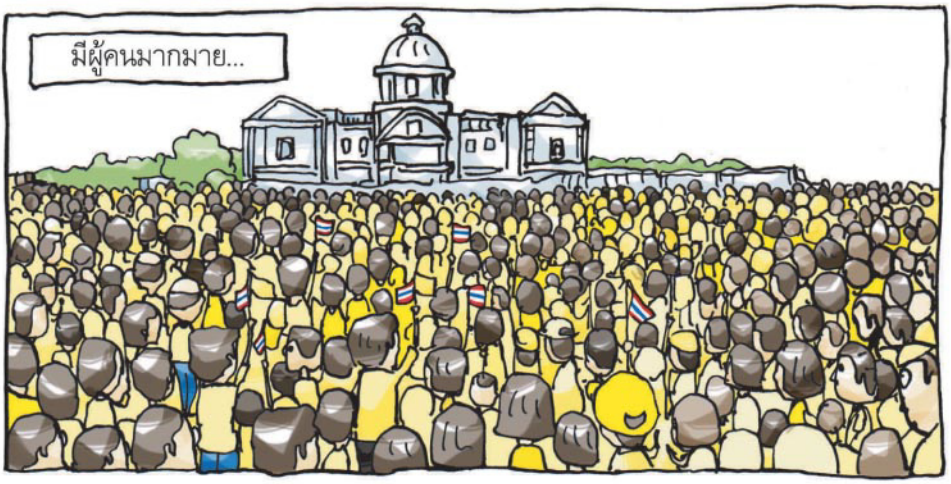
พระราชดำรัส
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

จุดเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ในใจฉัน

อิทธิวัฐก์ สุริยมาตย์

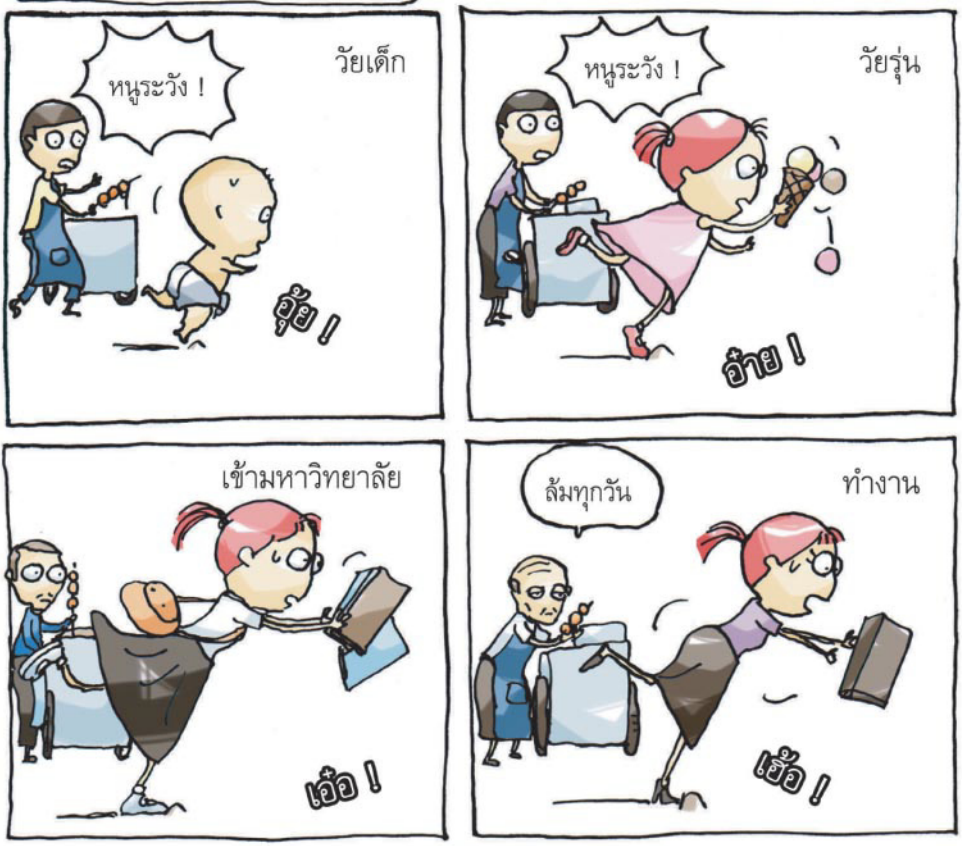

มาจากทั่วสารทิศ

ย้อนไปเมื่อหลายสิบปีก่อน

การเรียนรู้และความรอบคอบระมัดระวัง
ทำให้ฉันค่อยๆ มีจังหวะการล้มที่สวยงามขึ้น
ฝาง
ทำ
อะไรน่ะ ?
ต้องยังงี้สิ
เยี่ยม !!

ครั้นเมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ เงินบาทลอยตัว
ผู้คนในประเทศหกล้มกันมากมาย
ครีน
แต่ฉัน
กลับลุกขึ้นยืนอยู่ได้อย่างสง่าผ่าเผย

ฉันถูกจับตาจากสื่อมวลชนทั่วสารทิศ
ทำไมคุณถึงยืนหยัดได้อย่างสง่าผ่าเผยอย่างนี้ครับ ?
ฉันมีเป้าหมายในการเดินก่อนที่จะเริ่มออกเดิน
ยังไงหรือครับ ?
เมื่อฉันล้ม ฉันต้องหาสาเหตุของการล้มว่ามาจากอะไร สาเหตุจากฉันหรือเปล่าหรือเพราะพื้นถนน
หาข้อมูลเส้นทางที่จะเดินมีตรอกซอกซอยตรงไหนมีหลุมบ่อตรงไหนหรือเปล่า
ต้องประมาณกำลังตัวเองด้วยว่าจะเดินได้ไกลแค่ไหน ใช้ระยะเวลาเท่าไหร่จะไปถึง

และที่สำคัญต้อง
ออกเดินด้วยสองเท้า
ของฉันเอง
อ้าย
โอ๊ย !
ฉันจะแย่แล้วนะ

นี่เป็นโรงงานผลิต
เสื้อผ้าที่พึ่งตัวเองได้แล้ว
ตามฉัน
ไปดูกันเลยค่ะ
มาตั้ง
โรงงานซะไกล
เลยนะครับ

คุณดูข้างล่างนั่นสิคะ
แต่ก่อนเป็นที่รกร้าง
ว่างเปล่า
อู้ฮู้
เดี๋ยวนี้เป็นไร่ฝ้าย
ของชาวบ้าน
ขอแนะนำเกษตรอำเภอ
ของที่นี่ คุณเอี่ยมชัย
ออกทีวี
เหรอครับ
เป็นผู้ที่ให้ความรู้
แก่ชาวบ้าน
แนะนำการปลูกฝ้าย
แบบปลอดสารเคมี
....
หวัดี
แต่ขอน้ำก่อนนะ
เมื่อฝ้ายออกดอก
ลุงๆ ป้าๆ
ก็มาขายตรง
ให้เราที่นี่
อ้าว..
คุณเอี่ยมชัยแนะนำให้เพิ่มพื้นที่
เกษตรผสมผสานเพื่อสิ่งแวดล้อม
และการพึ่งตนเองได้ด้วย

ช่วงปิดเทอมพ่อแม่ก็จะส่ง
เด็กๆ มาทำงานหารายได้พิเศษ
ในโรงงานของเรา
ลูกเต้าของพนักงาน
ก็มีเนิร์สเซอรี่ดูแล
อืม
หลังโรงงาน
ยังปลูกพืชสวนครัว
ด้วยเหรอครับเนี่ย
ดีจัง
ใช่ค่ะ
พอดีมีพื้นที่
ว่างอยู่
โตขึ้นมาหน่อย
ก็จะมีรุ่นพี่ๆ สอนหนังสือ
ก ก:กา
กอ อา กา
ว่าตามนะคะ
เลิกงาน
ก็กลับบ้านพร้อม
พ่อแม่

ให้พนักงานปลูกไว้กินเป็นอาหารกลางวันน่ะค่ะ
กินสิ่งที่ปลูก ปลูกสิ่งที่กินนะคะ
เด็กคนนี้
อนาคตต้องดังแน่
ถ่ายไว้ ๆ
น้องอรวัยเด็ก
๒
๑
๑
๒
เอ๊ะ
ดีจังเลยครับ
ผักสะอาด
ชาติเจริญ

พนักงานทุกคนจะมีหุ้นอยู่
คนละ ๑๐ หุ้น เมื่อสิ้นปี
บริษัทมีกำไรก็จะปันผล
โอ้โฮ ทำอย่างนี้
ทุกคนก็รักบริษัทแย่เลย
มีความเป็นเจ้าของ
ไปในตัว
เรามีนโยบายว่า
บริษัทดีต้องดูแล
พนักงานให้เหมือน
ครอบครัวเดียวกัน
ช่างภาพยอดเยี่ยม
๒ ปีซ้อน
พนักงานก็เช่นกัน
ทุกคนจะทำงานด้วยใจ
งานจึงออกมาดีมากค่ะ

แล้วการตลาดล่ะครับ ?
เรามีหน้าร้านในตัวจังหวัดที่เปิดไว้โชว์และจำหน่ายสินค้าน่ะค่ะ
มุมสุดยอด
โรงเรียนต่างๆ ก็เป็นตลาดสำคัญของเราค่ะ
อุ้ย!
...
เราผลิตเสื้อผ้านักเรียน ชุดกีฬา ขายให้ตามโรงเรียนต่างๆ ในราคาย่อมเยา
เศษผ้าที่เหลือก็ให้เด็กๆ นำมาทำเป็นตุ๊กตาหรือพรมเช็ดเท้า
ครับ
อีกอย่างที่นี่จะไม่รับงานเกินกำลังตนเอง ไม่โหมเมื่อมีงานมาก
ทำไมครับ
ถ้ารับมาเยอะๆ เราทำไม่ทันก็เสียลูกค้าน่ะสิคะ
เราทำน้อยชิ้น แต่รักษาคุณภาพให้ดีตลอดเวลาดีกว่าค่ะ ในระยะยาวเราอยู่ได้

ขอโทษ
อย่าบอกเจ้านายนะ
นี่เป็นตู้เงินออมกองทุนประกัน
สุขภาพพนักงานโดยหักจากเงินทุกคน
เดือนละ ๓๐ บาท
เอ!
นั่นอะไรครับ
อืม..?
คุณแตงไทย
อ้อ..นั่น
เหรอคะ
ทุกเย็นหลังเลิกงานจะเป็นช่วงสันทนาการ
มีการออกกำลังเพื่อสุขภาพ
ตามมาเลยค่ะ
กำลังเตรียมตัว
อยู่พอดี
อยากเป็น
พนักงานที่นี่
จังเลยครับ

ที่นี่เป็นบริษัทในฝัน
ของพนักงานเลยนะครับ
ฝันที่เป็นจริง
ต่างหากล่ะคะ ฉันมีความสุข
ที่ทำให้ชีวิตทุกคนดีขึ้น
โอ้โฮ!
ท่าเต้นแปลกๆ
นะครับ
ท่านี้มาจากฝัน
ท่าฟ้อนรำไทยประยุกต์
เข้ากับแอโรบิกน่ะค่ะ
สนุก ๆ ขำ ๆ
เพื่อสุขภาพ
น่ะค่ะ
อืม..คิดได้ยังไงครับ
เนี่ยสุดยอดจริง ๆ
คุณนักข่าว
มาเต้นด้วยกัน
สักหน่อยมั้ยคะ

แรกๆ
เอาไมค์
ฉันคืนมานะ
นั่นแหละค่ะ
เดี๋ยว
ลืมหน้าที่หรอก
ดี ๆ ๆ
ม่วนหลายเด้อ !
....
อาชีพนักข่าว
สิ้นแล้ว...
ยะฮู้
โอ้..
นั่นเสื้อเหลืองนี่ครับ
คุณแตงไทย
เยอะแยะเลย
ใช่แล้วค่ะ
กำลังจะถูกส่ง
ไปขายที่กรุงเทพฯ
แย่ ๆ ร้อน ๆ
เราได้รับความไว้วางใจ
ให้ได้ลิขสิทธิ์ในการตัดเย็บ
เสื้อเหลือง เฉลิมพระชนมพรรษา
๘๐ พรรษาค่ะ

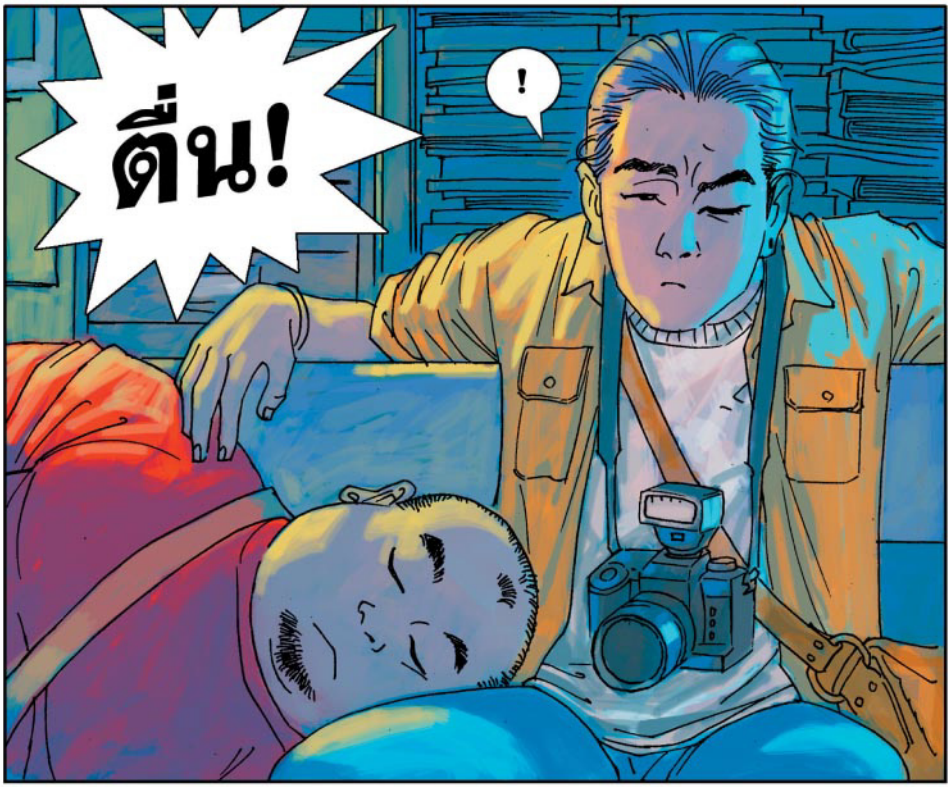

รถบรรทุกมุ่งหน้าเข้ากรุงเทพฯ
เชิญเลยค่ะ
เสื้อเหลืองคุณภาพดี
สวมใส่สบายตัวค่ะ
รายได้ส่วนหนึ่งนำไปสร้าง
ห้องสมุดพอเพียงค้า..
ตัวนึง
ตัวนึง
เร่เข้ามา
เลยค่ะ
ไม่ต้อง
ใส่ถุงครับ
ภายในเวลาไม่นาน
หมดแล้วค่ะคุณ
อืม
เอาตัวที่ใส่
ก็ได้.. แฮ่ ๆ
ล้อเล่นน่า

ทรงพระเจริญ
ธุรกิจเล็กๆ ของเราทำให้ชาวชุมชนมีความปรองดอง
รักใคร่และเกื้อกูลกัน
ทรงพระเจริญ
ทรงพระเจริญ
ทรงพระเจริญ
เศรษฐกิจ
พอเพียง
นี่คือจุดเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ฉันได้ซึมซับ
ทรงพระเจริญ
จบ

"...คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง..."

พระราชดำรัส
ในพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า
๕ เมษายน ๒๕๒๕

ตื่น!
!

เฮ้ย! เจ้าวี ตื่นๆๆ
ได้แล้ว ข่าวมาแล้ว

ที่ไหนหรือ
ครับหมวด
เด็กถูกฆาตกรรม
หลังหมู่บ้านธารทอง
รอด้วย

พอเพียงนำทาง
สู่มวลชน
เรื่องและภาพโดย : สละ นาคบำรุง
เฮ้อ!
ทุกวันนี้
ทำไมมีแต่ข่าว
เด็กๆ
ถูกทำร้าย
อย่าบ่นอยู่เลย
นายขับซิ่ง
ตามไปเถอะ
หวอ...
หวอ...
หวอ...
หวอ...

แชะ!
แชะ!
แชะ!
ลูกแม่!

ทำไปได้
อื้อฮือ หมอนี่โหดมาก ๆ
แชะ!
หมวดครับ ! ชาวบ้านช่วยกันจับฆาตกรบ้ากามไว้ได้ครับ
พลั่ก!
ตายแน่
ปล่อยฉัน
ชั่ว!
พลั่ก!
พลั่ก!
ผมไม่ได้ทำ ปล่อยผม!
เลวเอ๊ย
ชั่วมาก
อย่าดิ้น

ฮัลโหล ! จ.ส.๑๐๑ เหรอครับ ขอรายงานข่าวด่วนครับ
ยอดเลยพวกชาวบ้านจับฆาตกรได้ด้วย เราไปปิดจ็อบกันเพื่อน
แกเอง หรือนี่
เราต้องรีบหน่อยแล้วล่ะ ขืนชักช้า ช่องอื่นเอาไปกินแน่ฉัน
งั้นเราเร่งมือกันหน่อยแล้ว
ฮัลโหล ๆ
เอ๊ยอะไร สัญญาณอ่อนเฉยเลย
ฮัลโหล

เชิญรายงานได้เลยค่ะ
ครับ
ตอนเจ็ดโมงเช้าที่ผ่านมา พบเด็กถูกฆาตกรรม
ติวเตอร์ดุ๊ก
อาหารจีน
อุปกรณ์สื่อสาร
ติวเตอร์ดุ๊ก
TAXIMETER
54872635
ฆาตกร เป็นแท็กซี่โหด ขณะนี้ถูกควบคุมตัวไว้แล้ว
แท็กซี่ชั่ว!
!
เปล่า ๆ ผมไม่ได้หมายถึงคุณ

ข่าว
สังคมเรา ทำไม
ผู้คนถึงได้โหดร้ายอย่างนี้
ทำได้กับเด็กตัว
เล็ก ๆ
แท็กซี่ชั่ว ๆ
คนเดียว ทำเอา
เสียกันไปหมด
เดี๋ยวหลังโฆษณา
ผมจะมาเล่าให้ฟัง
เดี๋ยวมา
อย่างนี้มัน
ต้องประหาร
ไอ้ทิด! ลูกพ่อ
แท็กซี่โหด
ฆาตกรรมเด็ก
ข่าวไทย
นายจ้าง

ตาผุย ลูกแกนี่
มันเลวสุดๆ เลย
แท็กซี่โหด
ฉันไม่เชื่อว่าลูกฉัน
จะเป็นคนอย่างนั้น
คนเขาด่ากันทั้งประเทศ
ยังจะเข้าข้างลูกอีก
ใช่ ! ทั้งวิทยุ
โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
ออกข่าวทุกวัน
ลูกแก
ตายแน่
ไม่จริง
ใช่ไหม
ลูกพ่อ

โรงพัก...
ว่าอะไรนะ หมวด!
แล้วแท็กซี่คนนั้นละครับ
หลังจากการสืบสวนตรวจพยานหลักฐาน ตอนนี้เราสามารถจับกุมฆาตกรตัวจริงได้แล้ว
ตอนนี้ ปล่อยตัวไปแล้ว
อ้าว
แล้วข่าวเราที่ออกไปล่ะ

เป็นไง ผลงาน
ชิ้นโบแดง
ของแก
โอละพ่อ!
แท็กซี่โหด
ข่าวไท
นักร้องโ
ขอโทษครับ บ.ก.
คือ...ผมสะเพร่า
ไปหน่อย
ทำแบบนี้ ชื่อเสียงหนังสือ
พิมพ์เราไม่ป่นปี้หมดเหรอ
บ.ก. คะ เจ้านาย
เชิญที่ห้องค่ะ
!?
ไป...เข้าไป
กับฉัน

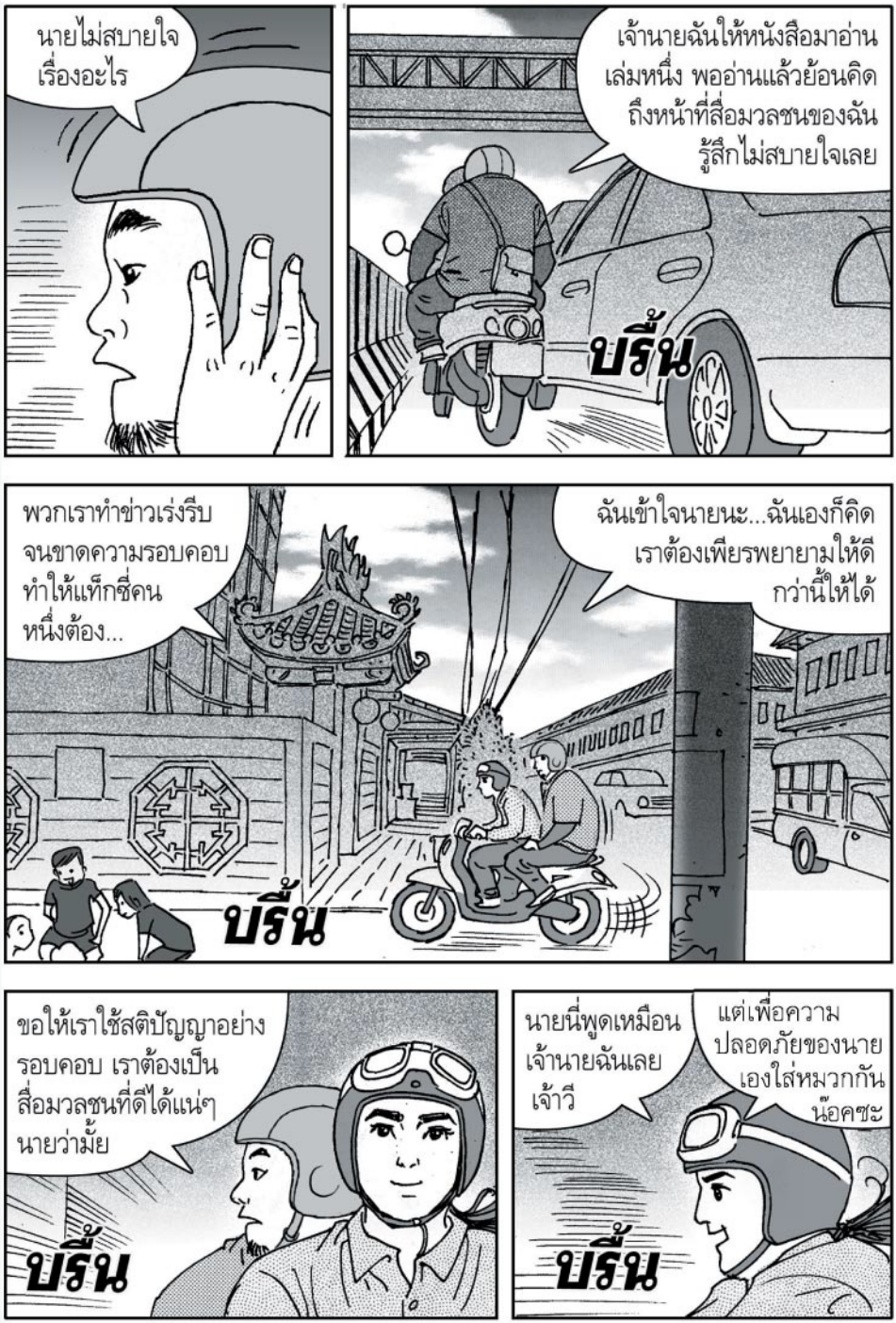

กรรมการผู้จัดการ
ผมอยากให้คุณอ่านหนังสือเล่มนี้หน่อย
!
!
สื่อมวลชนอย่างพวกเรามีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนโดยตรง
เพราะฉะนั้นข้อมูลที่ออกไปสู่สาธารณชน ต้องผ่านการกรองเป็นอย่างดี
เศรษฐกิจพอ
คืออะไร?
แต่การกรองจะถูกรบกวนบีบคั้น จากสภาพที่ต้องแข่งขันกัน
ทำให้เผอเรอมองข้ามหลักการต่างๆ ที่สื่ออย่างพวกเราต้องใช้ในการทำงาน
จรรยาบรรณสื่อมวลชนจำได้มั้ย

การเสนอข่าวตรงไปตรงมา
การไม่บิดเบือนข่าวให้ผู้คนอื่นเสียหาย
การเสนอภาพไม่บังควร เช่น ภาพเด็กถูกข่มขืน
การไม่เอาเรื่องของคนอื่นมาบอกว่าเป็นของตน
ขอโทษครับ หนังสือนี้มันเกี่ยวอะไรกับสิ่งที่ผมทำอยู่...
อย่าพูดมากได้มั้ย ฟังไปเฉย ๆ เหอะน่า
ผมภูมิใจมาก ที่คุณแสดงความตั้งใจอยากเป็นสื่อมวลชนที่ดี
ควับ!
!
คุณแจ่มครับ ผมขอของว่างสามที่ครับ
ปี๊บ !
!
!

ความพอประมาณ
ของข่าวสารที่เราเผยแพร่
ต้องเห็นว่ามีความจำเป็น
ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
รวมถึงวัฒนธรรม
ฮัลโหล
เจ้าวี ฉันกำลัง
ไปรับนายนะ
เล่มนี้ลงภาพ
แอบถ่ายน้องส้ม
หามาได้ไง
โห!
จะ จะ
!
แอบถ่าย
มันเกินไปจริงนะ
สื่อพวกนี้
การตัดสินใจ
เสนอข่าวแต่ละชิ้น
ต้องมีเหตุผล
คิดให้รอบด้าน

ทั้งกฎหมาย
ศีลธรรม จริยธรรม
วัฒนธรรม ไม่อย่าง
นั้นจะกลายเป็นดาบ
สองคม
!
บรื้น
บรื้น
เฮ้ย
เจ้าวี
ทางนี้
บรื้น
บรื้น
บรื้น
ยับรถระวังคน
ข้ามถนนระวังรถ
บรื้น
ปิ๊ง
บรื้น

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน การเสนอข่าวสารผิดพลาดได้ง่ายจึงต้องเตรียมพร้อมรับมือ
จะรีบอะไรนักหนาฟะ
แปรน...!
บรื้น...
เอี๊ยด...
รีบจนไม่มองคนเลย เจ้านี่
บรื้น
เร็ว
แปรน..
สื่อมวลชนทุกแขนงต้องรับผิดชอบต่อสังคมสูง
บรื้น
สำนึกในเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นเงื่อนไขสำคัญขาดไม่ได้
บรื้น..

นายไม่สบายใจ
เรื่องอะไร
เจ้านายฉันให้หนังสือมาอ่าน
เล่มหนึ่ง พออ่านแล้วย้อนคิด
ถึงหน้าที่สื่อมวลชนของฉัน
รู้สึกไม่สบายใจเลย
บรื้น
พวกเราทำข่าวเร่งรีบ
จนขาดความรอบคอบ
ทำให้แท็กซี่คน
หนึ่งต้อง...
ฉันเข้าใจนายนะ...ฉันเองก็คิด
เราต้องเพียรพยายามให้ดี
กว่านี้ให้ได้
บรื้น
ขอให้เราใช้สติปัญญาอย่าง
รอบคอบ เราต้องเป็น
สื่อมวลชนที่ดีได้แน่ๆ
นายว่ามั้ย
บรื้น
นายนี่พูดเหมือน
เจ้านายฉันเลย
เจ้าวี
แต่เพื่อความ
ปลอดภัยของนาย
เองใส่หมวกกัน
น็อคซะ
บรื้น

ฉันก็อ่านหนังสือเล่มนั้นเหมือนกัน
ถึงแล้ว
บรื้น
สวัสดีครับ กำลังรออยู่เลยครับ
สวัสดีครับ
นี่คุณพี่แท็กซี่ที่เป็นข่าวนี่
ใช่ ! ฉันอยากมาขอโทษเขาน่ะ
ดูครอบครัวพี่มีความสุขดีนะครับ ทั้งที่เพิ่งผ่านเรื่องร้าย ๆ มา
ครับ ก็ตามอัตภาพ พออยู่พอกิน

ถ้าเป็นผมคง
เครียดแย่
ฟืด!
ผมไม่คิดมากหรอก
ครับ แม้สังคมเรา
อาจจะมีความหวาด
ระแวง แตกแยก
อยู่บ้าง
คุณเชื่อเถอะสิ่งที่ในหลวง
ทรงวางแนวทางให้กับสังคม
ไทย ประเทศเราอยู่ได้และ
อย่างมีความสุขด้วย
พี่ไม่ตำหนิ
ในการทำหน้าที่
ของผมหรือครับ
การตำหนิไม่ได้ให้ประโยชน์
อะไรหรอกครับ ที่ควรทำก็
คือแนะนำทางสว่างที่
ยั่งยืนให้คุณดีกว่า
เอาเล่มนี้ไปอ่าน
เถอะครับ

พี่อ่านเล่มนี้ ด้วยหรือครับ
ครับ! ผมอ่านแล้ว ก็เล่าให้ผู้โดยสาร ฟังอยู่เสมอ ครับ
โห ! พี่อย่างนี้พี่ก็เป็น สื่อสารมวลชนด้วย สิครับพี่
ฮะ ฮะ มันเป็นประโยชน์ นะครับ จึงอยาก ช่วยเผยแพร่
นี่เป็นวิธี ของสื่อมวลชน แหละครับ
เหรอครับ ฮะ ฮะ ฮะ เป็นอาชีพ ที่ช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้ดีได้จริงๆ ครับ
จบ

"...โครงการพัฒนาต่างๆ ตั้งขึ้นเพื่อปรับปรุงดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้ว คือ ทรัพยากรตามธรรมชาติให้เกิดผลเป็นประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน ส่วนรวมให้ได้มากที่สุด.. บางทีก็อาจทำให้มีการเสียหายในบางส่วนได้บ้าง เพื่อที่จะให้โครงการมีผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย จำเป็นต้องพิจารณาจัดตั้งโดยรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้นจะมีขอบเขตต่อเนื่องไปเพียงใด และมีผลดีผลเสียประการใด..."

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙

บทสรุป

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

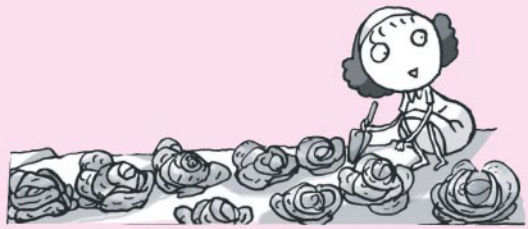
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนของประเทศตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันพิจารณากลั่นกรองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง สรุปออกมาเป็นนิยามความหมาย **"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"**

จากนั้น สศช. ได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำบทความดังกล่าวไปเผยแพร่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีความเข้าใจในหลักปรัชญาฯ และใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ตามที่ขอพระมหากรุณาเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

สศช. ได้อัญเชิญ **"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"** มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) และฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) รวมทั้งได้เสริมสร้างความเข้าใจไปยังภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่า และน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน *ทางสายกลาง* โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ **ความพอเพียง** หมายถึง **ความพอประมาณ ความมีเหตุผล** รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี**ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี**พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย**ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง**อย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มี**สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต** และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอเพียงประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ้วนถี่ และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที

เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียง การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรม หลักวิชา และเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้ รัก สามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

เงื่อนไขหลักวิชา ต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

เงื่อนไขชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติและปัญญา บริหารจัดการการใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน

การน้อมนำหลักปรัชญาฯ มาปฏิบัติ

ทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาฯ มาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกร โดยต้อง **"ระเบิดจากข้างใน"** คือการเกิดจิตสำนึก มีความศรัทธาเชื่อมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ ลด-ละ-เลิก อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ความพอเพียงในสถานศึกษา โดยเริ่มจาก ***ครู และผู้บริหารสถานศึกษา***เล็งเห็นความสำคัญและน้อมนำปรัชญาฯ มาปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง เป็นแม่พิมพ์/พ่อพิมพ์ที่ดีทั้งในด้านการดำเนินชีวิต อาทิ ขยัน อดทน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนันและอบายมุข ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฯลฯ และพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาฯ อาทิ ตั้งใจสอน หมั่นหาความรู้เพิ่มเติม เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน กระตุ้นให้

เด็กรักการเรียนคิดเป็น ทำเป็น และปลูกฝังคุณธรรม เพื่อเป็นการสร้างคนดี คนเก่ง ให้แก่สังคม สำหรับ***นักเรียน นักศึกษา*** ต้องรู้จักแบ่งเวลาเรียน เล่น และดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และพอประมาณกับตนเอง ใฝ่หาความรู้ ใช้หลักวิชาและความรู้จริงในการตัดสินใจลงมือทำสิ่งต่างๆ ปฏิบัติตนและคบเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ แบ่งปัน กตัญญู รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผลและรอบคอบ รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางศีลธรรมให้แก่ตนเอง อาทิ ไม่ลักขโมย ไม่พูดปด และไม่ดื่มสุรา

ความพอเพียงระดับชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนบนหลักของความรู้ รัก สามัคคี สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในชุมชนและนอกชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ องค์กรการเงิน สวัสดิการชุมชน การช่วยดูแลรักษาความสงบ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง

ความพอเพียงในองค์กรการเงินชุมชน การบริหารจัดการการเงินของชุมชนต้องมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมให้สมาชิกมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ มีความอยู่ดีกินดี มีสันติสุข และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการเงินในชุมชน โดยส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก จัดหาทุนและบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต จัดหาปัจจัยการผลิต รวมกันซื้อ รวมกันขายสินค้าและบริการของสมาชิก มีสวัสดิการด้านต่างๆ ให้บริการอย่างเสมอภาค ร่วมมือกับองค์กรการเงินอื่นๆ องค์กรชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ ดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน ที่สำคัญ กรรมการและสมาชิกทุกคนต้องมีคุณธรรมอย่างน้อย ๕ ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นใจ และไว้วางใจกัน

ความพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน เริ่มจากความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่หวังผลประโยชน์หรือกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น แสวงหาผลตอบแทนบนพื้นฐานของการแบ่งปัน มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมทั้งลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และพนักงาน ด้านการขยายธุรกิจต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งต้องมีความรู้และเข้าใจธุรกิจของตนเอง รู้จักลูกค้า ศึกษาคู่แข่ง และเรียนรู้การตลาดอย่างถ่องแท้ ผลิตในสิ่งที่ถนัดและทำตามกำลัง สร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง มีการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อสังคมและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญต้องสร้างเสริมความรู้และจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม

ความพอเพียงในองค์กรภาครัฐ ทุกคนยึดมั่นในจรรยาบรรณของการเป็นข้าราชการที่ดี *โดยระดับองค์กรหรือผู้บริหาร* ต้องบริหารความเสี่ยง ไม่ทำโครงการที่เกินตัวหรือเสี่ยงเกินไป ปรับขนาดองค์กรให้เหมาะสม จัดกำลังคนตามความรู้ ความสามารถ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้วยความโปร่งใสและมีคุณธรรม บริหารจัดการทรัพยากรด้วยความประหยัดและคุ้มค่า และถ่ายทอดความรู้ในการปฏิบัติงาน ***ระดับเจ้าหน้าที่*** ควรปรับวิถีและใช้ชีวิตแบบพอเพียง รู้จักพอประมาณและพึ่งตนเองเป็นหลัก ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ รอบคอบ ระมัดระวัง ใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับรายได้ พัฒนาตนเองและความรู้อยู่เสมอ หลีกเลี่ยงอบายมุข รักษาวัฒนธรรมไทย ยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สามัคคี แบ่งปัน ให้บริการและช่วยเหลือประชาชนด้วยน้ำใจไมตรี อย่างรวดเร็วและเสมอภาค

ความพอเพียงในภาคสื่อมวลชน ตระหนักว่าสื่อมวลชนมีบทบาทและอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนและสังคมโดยตรง จึงต้องประกอบวิชาชีพด้วยคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม มีความรู้ และความพอประมาณในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารตามความจำเป็นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้เหตุผลและสติปัญญาในการตัดสินใจเสนอข่าวอย่างรอบคอบ ถูกต้องทั้งทางกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่สู่สาธารณชน ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของสื่อมวลชน อาทิ เสนอข่าวตรงไปตรงมา และหลีกเลี่ยงการเสนอภาพที่ไม่เหมาะสมและรุนแรง

ความพอเพียงระดับประเทศ เป็นการบริหารจัดการประเทศ โดยเริ่มจากการวางรากฐานให้ประชาชนส่วนใหญ่อยู่อย่างพอมีพอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการรวมกลุ่มของชุมชนหลายๆ แห่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สืบทอดภูมิปัญญา และร่วมกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างรู้ รัก สามัคคี เสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียงในที่สุด

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ

ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป

ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

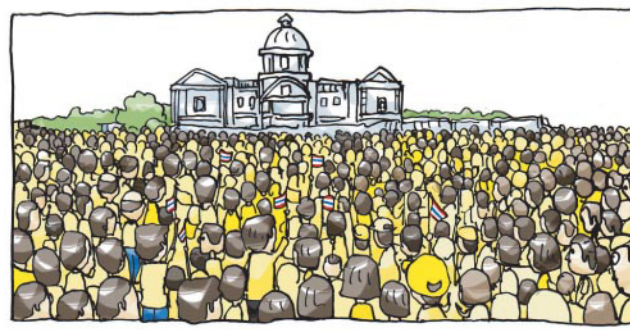
ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน

ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ ***"ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย"***

บันทึก
ความพอเพียง

ที่ปรึกษา

ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะทำงาน

ประธาน : นางเพ็ญจา อ่อนชิต
รองประธาน : ดร.สุทิน ลี้ปิยะชาติ น.ส.กัญญารักษ์ ศรีทองรุ่ง
คณะทำงาน : นายศักดา แซ่เอียว นายสุรพล พิทยาสกุล นางสมพร ทองสุกโชติ
นางอรทิพย์ อาชวิบูลโยบล นายไพชุมพล นิ่มเฉลิม นางจันทร์ทิพย์ ปาละนันทน์
น.ส.นริสา พิชัยวรุตมะ นางโกสุมภ์ วณิชชานนท์ น.ส.อลิศรา บุญลี
น.ส.ช่อผกา แก้วใหญ่ น.ส.จีรวัจน์ วงศาโรจน์ น.ส.อาทิสุดา ณ นคร
เลขานุการ : น.ส.พุทธิดา เชี่ยวชาญพานิชย์ น.ส.รวีวรรณ เลียดทอง

นักวาดการ์ตูนจากสมาคมการ์ตูนไทย

นายสมชัย กตัญญุตานันท์ (ชัย ราชวัตร) นายศักดา แซ่เอียว (เซีย ไทยรัฐ) นายสมชาย ปานประชา
นายโอม รัชเวทย์ นายสุรพล พิทยาสกุล (พล ข่าวสด) นายดินหิน รักพงษ์อโศก นายสละ นาคบำรุง
นายอิทธิวัฐก์ สุริยมาตย์ นายณรงค์ จรุงธรรมโชติ นายวิรัตน์ ยืนยงพัฒนากิจ นายจีรพงษ์ ศรนคร
นายเรืองศักดิ์ ดวงพลา นายธเนตร ปรีดารัตน์ นายพสุธา ถาวรพานิช

บรรณาธิการฝ่ายศิลป์

สมาคมการ์ตูนไทย : นายสุรพล พิทยาสกุล นายวันนา ระหาร นายวรรณรัตน์ ระหาร
น.ส. พิมพ์ธิชา สุระ นายพงษ์ศักดิ์ พงษ์เสวลักษณ์
ภาพปก : ชัย ราชวัตร และนักวาดการ์ตูน ๑๐ ท่าน
ออกแบบปก : สุรนิติ์ ฟักมีทอง

ประสานงาน

สมาคมการ์ตูนไทย
๑๓๙/๑๙ ถ. เทอดไท แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
โทรศัพท์ : ๐-๒๘๖๙-๑๙๐๒ โทรสาร : ๐-๒๘๖๙-๐๗๐๑
สุดใจ พรหมเกิด ผู้จัดการ สถาบันการ์ตูนไทย มูลนิธิเด็ก

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๑๓๐๓-๕, ๒๔๐๗ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๒๘๔๖
www.nesdb.go.th